

**АКЦИОНИ ПЛАН ОПШТИНЕ БЕЧЕЈ
ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ПОЛОЖАЈА ЖЕНА И
РОДНЕ РАВНОПРАВНОСТИ
за период 2023. - 2025. године**

Родна равноправност је саставни део законодавног система Републике Србије. Устав Републике Србије садржи одредбе које се односе на равноправност жена и мушкараца од којих је посебно значајан члан 15¹ у коме се гарантује равноправност жена и мушкараца и политике једнаких могућности, али и оних који државу Србију дефинишу као државу социјалне правде.

Родна равноправност данас је један од кључних принципа сваког демократског друштва од кога у многоме зависи и сам развој друштва, стабилност и добро стање грађана и грађанки. Управо због значаја примене принципа родне равноправности на локалном нивоу, а недовољно јасне регулативе у том сегменту, Савет европских општина и региона донео је Европску повељу за родну равноправност на локалном нивоу и предузео низ акција за њену промоцију, али и установио кораке који ће осигурати њену примену.

Општина Бечеј потписала је Европску повељу 17. јануара 2017. године и тако постала део заједнице којој данас припада више од 1300 локалних и регионалних самоуправа широм Европе, а у Србији ју је потписало 60 локалних самоуправа, док још њих седам ради на припреми за усвајање Повеље. Сви градови и општине потписници Повеље обавезују се да ће у циљу пружања подршке принципима прокламованим у овом документу, припремити Акциони план и њиме одредити приоритете, активности и средства за његово спровођење. Поред тога што подразумева израду Акционог плана за њено спровођење, Повеља захтева и међусобну сарадњу потписница која ће олакшати примену и размену добрих пракси.

Општина Бечеј, доношењем овог Акционог плана изражава јасно опредељење да унапређује животе жена и мушкараца на својој територији, да разуме да су приступ ресурсима, остваривању права и једнаких шанси врло често условљене разликом у позицијама грађана и грађанки. Такође Општина Бечеј доноси овај план други пут, након успешне реализације првог Акционог плана за унапређење положаја жена и родне равноправности за период 2018. – 2022. године за чију имплементацију је добила и две награде:

- за спровођење активности предвиђених Акционим планом током 2019. године, и реализацију пројеката финасираног од стране UN WOMEN², награђени смо од стране Координационог тела за родну равноправност годишњом наградом за унапређење родне равноправности на локалном нивоу у категорији Општина/Град за родну равноправност, у вредности донираних средстава од 498.000,00 динара, као и
- за спровођење активности предвиђених Акционим планом током 2020. године, Општина Бечеј је награђена првом наградом за пројекат „**Иновативне услуге за побољшање квалитета живота жена у општини Бечеј**“ по Јавном позиву за доделу годишње награде за најбољу општинску/градску управу у 2019. години у области Равноправност и анти – дискриминација расписаном од стране Министарства државне управе и локалне самоуправе а у сарадњи са владом Швајцарске из програма SWISS PRO, у вредности од 2.260.000,00 динара донираних средстава.

Акциони план, настао је у интеракцији грађана и грађанки, које/и су учествовале/и у фокус групама и анкети, као и у сарадњи представника/ца кључних институција у граду, представница/ка цивилног сектора и експерата. Овакав процес доношења Акционог плана, омогућио нам је јаснији увид у кључне проблеме и изазове са којима се сусрећу наши/е суграђани/ке као и њихове потребе, могућност да заједно тражимо решења и градимо заједницу према потребама наших суграђана/ки.

¹Чл. 15. Устава Републике Србије: „Држава јемчи равноправност жена и мушкараца“)

² реализован у сарадњи са Координационим телом за родну равноправност Владе РС и UN WOMEN а уз финансијску подршку Европске уније, у спровођењу програма „Кључни кораци ка родној равноправности“

1. 1.Правни оквир

1.1. Међународни правни и политички оквир

Заштита жена од дискриминације и поштовање родне равноправности представљају основ остваривања људских права утврђен међународним документима која је Република Србија потврдила. Процес укључивања наше земље у европске интеграције захтева да се у остваривању и заштити основних људских права поштују највиши међународни стандарди који проистичу из тих докумената.

Кључни међународни акти са којима је ова стратегија усаглашена су **Универзална декларација УН о људским правима (1948)**, **Конвенција о елиминисању свих облика дискриминације жена**, Међународни пакт о грађанским и политичким правима, Међународни пакт о економским, социјалним и културним правима, Конвенција УН о политичким правима жена, 1952; Конвенција о укидању свих облика расне дискриминације, 1966; Најробичка правила о побољшању будућег положаја жена, УН, 1985; Бечка декларација и Акциони програм, УН, 1993; **Пекиншка декларација и Платформа за акцију, усвојена на Четвртој светској конференцији о женама, 1995**; глобална агендом Уједињених нација Циљеви одрживог развоја или Агенда 2030; Резолуција 1325 (2000) Савета безбедности УН; Конвенција Савета Европе о спречавању и борби против насиља над женама и насиљу у породици (Истанбулска конвенција) 2014. године.

С обзиром на статус кандидата за чланство у Европској унији, Република Србија је преузела обавезу да у потпуности усвоји правне тековине Европске уније. Стога Стратегија донета на националном нивоу узима у обзир кључне документе у овој области, а од локалних самоуправа се очекује да примењују **Европску повељу о родној равноправности на локалном нивоу донету од стране Савета европских општина и региона (2006)**.

Све државе потписнице дужне су да испуне оно на шта су се обавезале. Уз обавезу развијања институционалних механизма родне равноправности, државе потписнице обавезале су се да ће средствима из буџета подржавати акције за побољшање положаја жена и афирмацију њихових права.

У политике ЕУ уграђени су и принципи одрживог развоја, утврђени кроз међународни глобални оквир представљен под **Агендом 2030 за одрживи развој**³. Агенда 2030, као и Циљеви одрживог развоја који укључују оквир за праћење и извештавање, представља сет трансформативних обавеза државе усредсређених на грађане/ке и заснованих на правима, са циљем да се оконча сиромаштво и заштити наша планета⁴.

У Републици Србији постоји консензус да се реализација ЦОР спроводи кроз процес ЕУ интеграција, односно да сва планска документа Републике Србије треба да, кроз процес приступања ЕУ, интегришу и Агенду 2030 УН. Кроз посебне смернице намењене локалној самоуправи предложено је да се главна спона ЈЛС са Агендом 2030 оствари управо на нивоу нових Планова развоја ЈЛС⁵. Препознато је да остваривање око 65% циљева Агенде 2030 директно зависи од доприноса регионалних и локалних власти. У сусрет овом задатку, Агенда 2030 уводи приступ остваривања ЦОР на локалном нивоу – што значи да свака локална заједница треба да прилагоди ЦОР свом контексту и да размотри могућности реализације ЦОР путем уобичајених послова и активности ЈЛС.

³ коју је Генерална скупштина УН усвојила 25. септембра 2015. године за период до 2030. године. Том приликом и Република Србија се, заједно са 192 остале државе чланице УН, обавезала на спровођење ове агенде

⁴ Реч је о 17 циљева развоја и 169 подциљева који се односе на три димензије одрживог развоја: економску, социјалну и димензију животне средине, и око 240 пратећих показатеља за мерење напретка у остваривању ЦОР

⁵ Смернице за израду планова развоја јединица локалне самоуправе https://rsjp.gov.rs/wp-content/uploads/Prirucnik-za-lokalnu-samoupravu-web_final.pdf

Локални акциони план за унапређење положаја жена и родне равноправности општине Бечеј најдиректније омогућава да се у локалној средини ради на остваривању циља 5, који се односи на родну равноправност, али и на остваривање других циљева који у себи садрже родну перспективу.

1.2. Национално законодавство

Устав Републике Србије, као што је већ речено, чланом 15. установљава политику једнаких могућности као обавезу државе и јемчи равноправност жена и мушкараца.

Највиши правни акт Републике Србије прокламује начело једнакости пред Уставом и законом и забрањује непосредну и посредну дискриминацију на било којој основи, укључујући и дискриминацију на основу пола⁶. Гарантује право на једнаку законску⁷ и судску заштиту⁸, правну заштиту свих основних људских права свим грађанима и грађанкама без дискриминације, укључујући и обраћање међународним институцијама у циљу заштите зајемчених права⁹. Устав Републике Србије предвиђа да Република Србија може увести посебне мере „ради постизања пуне равноправности лица или групе лица која су суштински у неједнаком положају са осталим грађанима¹⁰“. Ова уставна одредба отвара простор за развијање политике родне равноправности и унапређење законодавства, као и за увођење и примену мера са циљем елиминације дискриминације жена.

Закон о забрани дискриминације¹¹ је општи закон којим је успостављен свеобухватан систем заштите од дискриминације. Овим законом је уређена општа забрана дискриминације, облици и случајеви дискриминације, као и поступци заштите од дискриминације. Дефинисани су непосредна и посредна дискриминација¹², повреда начела једнаких права и обавеза, позивање на одговорност, удруживање ради вршења дискриминације, говор мржње и узнемиравање, понижавајуће поступање и полно и родно узнемиравање и навођење на дискриминацију¹³ а тежак облик дискриминације је вишеструка дискриминација лица на основу два или више личних својстава, без обзира на то да ли се утицај поједних личних својстава може разграничити (вишеструка дискриминација) или се не може разграничити (интерсекцијска дискриминација).¹⁴

Прописани су и посебни случајеви дискриминације, између осталог, дискриминација на основу пола, рода и родног идентитета¹⁵, која постоји ако се поступа противно начелу родне равноправности, односно, начелу поштовања једнаких права и слобода жена и мушкараца у политичком, економском, културном и другом аспекту јавног, професионалног, приватног и породичног живота. Забрањено је ускраћивање права или јавно или прикривено признавање погодности у односу на пол, односно, род и родни идентитет или због промене пола, односно, прилагођавања пола родном идентитету, као и због трудноће, породилског одсуства, одсуства ради неге детета или посебне неге детета. Забрањено је и физичко и друго насиље, експлоатација, изражавање мржње, омаловажавање, уцењивање и узнемиравање с обзиром на пол, односно, род и родни идентитет, као и јавно заговарање, подржавање и поступање у складу са предрасудама,

⁶члан 21. став 3 Устав Републике Србије

⁷члан 21 став 2 Устав Републике Србије

⁸члан 36 Устав Републике Србије

⁹члан 22. став 2 Устав Републике Србије

¹⁰члан 21. став 4 Устав Републике Србије

¹¹„Службени гласник РС“, бр. 22/2009 и 52/2021

¹²Дискриминација је дефинисана као свако неоправдано прављење разлике или неједнако поступање, односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лица или групе лица, као и на чланове њихових породица или њима блиска лица, на отворен или прикривен начин, а које се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, роду, родном идентитету, сексуалној оријентацији, полним карактеристикама, нивоом прихода, имовном стању, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним или претпостављеним личним својствима. Члан 2. став 1. тачка 1. ЗЗД

¹³Чл. 5-12. ЗЗД

¹⁴члан 13. став 1. тачка 5. ЗЗД

¹⁵чл. 20. ЗЗД

обичајима и другим друштвеним обрасцима понашања који су засновани на идеји подређености или надређености полова, односно, стереотипних улога полова.

Законом о родној равноправности¹⁶ прописане су мере политике за остваривање и унапређивање родне равноправности, врсте планских аката у области родне равноправности и начин извештавања о њиховој реализацији, институционални оквир за остваривање родне равноправности, надзор над применом закона и друга питања од значаја за остваривање и унапређивање родне равноправности.

Према одредбама овог закона, родна равноправност подразумева једнака права, одговорности и могућности, равномерно учешће и уравнотежену заступљеност жена и мушкараца у свим областима друштвеног живота, једнаке могућности за остваривање права и слобода, коришћење личних знања и способности за лични развој и развој друштва, једнаке могућности и права у приступу робама и услугама, као и остваривање једнаке користи од резултата рада, уз уважавање биолошких, друштвених и културолошки формираних разлика између мушкараца и жена, различитих интереса, потреба и приоритета жена и мушкараца приликом доношења јавних и других политика и одлучивања о правима, обавезама и на закону заснованим одредбама, као и уставним одредбама.

Законом је операционализован процес увођења родне перспективе прописивањем обавезе усвајања посебних мера, родно одговорног буџетирања, прикупљања родно осетљивих података и усвајања планских аката. Поред тога, прописано је да мере за остваривање и унапређивање родне равноправности подразумевају стварање једнаких могућности за учешће и равноправан третман жена и мушкараца у области рада, запошљавања и самозапошљавања, социјалне и здравствене заштите, образовања, васпитања, науке и технолошког развоја, информационо-комуникационих технологија и информационог друштва, одбране и безбедности, саобраћаја, енергетике, заштите животне средине, културе, јавног информисања, спорта, у органима управљања и надзора и њиховим телима, политичког деловања и јавних послова, сексуалног и репродуктивног здравља и права, приступа роби и услугама.

Надаље, **утврђена је обавеза усвајања националне стратегије и акционог плана за родну равноправност, акционог плана за родну равноправност јединице територијалне аутономије и јединица локалне самоуправе**, обавеза органа јавне власти и послодаваца да у своје планове и програме рада унесу део о родној равноправности, као и обавеза усвајања плана управљања ризицима од повреде принципа родне равноправности.

Законом је прописано да се у јединици локалне самоуправе образују тела за родну равноправност и то:

- 1) Комисија за родну равноправност у скупштини јединице локалне самоуправе, као стално радно тело скупштине, које чине одборници/це, а све акте који се упућују скупштини разматра из родне перспективе;
- 2) Савет за родну равноправност се образује у органима управе јединице локалне самоуправе, а чине га именована или постављена лица, представници установа, органа и организација у областима значајним за родну равноправност и спречавање и сузбијање родно заснованог насиља, прати стање у области родне равноправности, иницира и предлаже мере за унапређење родне равноправности. У раду савета обавезно учествују и лица задужена за родну равноправност у органима управе јединице локалне самоуправе, која тим саветима пружају стручну и административно-техничку потпору у раду.

Ова тела за родну равноправност сарађују међусобно као и са свим другим телима за родну равноправност на нивоу јединице локалне самоуправе, аутономне покрајине и Републике Србије.

---

¹⁶ „Службенигласник РС“, бр. 52/2021

Активима скупштине јединице локалне самоуправе ближе се уређују избор, надлежности и начин рада тела за родну равноправност¹⁷.

Поред тога, прописано је да су органи јавне власти који имају више од 50 запослених и радно ангажованих лица, дужни да из реда својих запослених одреде лице задужено за родну равноправност у складу са својим актом о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места. Лице задужено за родну равноправност:

- 1) прати спровођење политика и мера за остваривање и унапређивање родне равноправности из делокруга органа у којем сузапослени;
- 2) прати стање о полној структури запослених и радно ангажованих лица у органу у коме су одређени и саставља извештаје о утврђеном стању у погледу достигнутог нивоа остваривања родне равноправности у области из делокруга органа;
- 3) доставља извештаје из тачке 2) овог става руководиоцу органа, које орган јавне власти, након доношења, доставља министарству;
- 4) сарађује са министарством и телима за родну равноправност на питањима значајним за остваривање и унапређивање родне равноправности;
- 5) припрема податке, анализе и материјале потребне за рад тела за родну равноправност;
- 6) обавља и друге послове у складу са актом о одређивању лица задуженог за родну равноправност. Лица задужена за родну равноправност морају бити обучена за обављање наведених послова. Министарство у сарадњи са Националном академијом за јавну управу ближе уређују програм и начин обуке лица задужених за родну равноправност, у складу са законом¹⁸.

Закон прописује опште и посебне мере за остваривање и унапређивање родне равноправности¹⁹, а у посебном поглављу Спречавање и сузбијање родно заснованог насиља²⁰ осим забране насиља на основу пола, полних карактеристика, односно рода и насиља према женама у приватној и јавној сфери, прописане су посебне мере и програми, као и опште и специјализоване услуге подршке. Финансијска средства за организовање и спровођење специјализованих услуга обезбеђују се у буџетима Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе (ЈЛС). Изричито је наведено да услуге сигурног смештаја женама жртвама насиља и њиховој деци, као и бесплатне подршке жртвама сексуалног насиља обезбеђује јединица локалне самоуправе, самостално или у сарадњи са једном или више суседних јединица локалне самоуправе²¹.

Према **Закону о локалној самоуправи**²², локална самоуправа је право грађана да непосредно и преко слободно изабраних представника управљају јавним пословима од непосредног, заједничког и општег интереса за локално становништво, као и право и обавеза органа локалне самоуправе да у складу са законом, планирају, уређују и управљају јавним пословима који су у њиховој надлежности и од интереса за локално становништво²³.

У вршењу своје надлежности, јединица локалне самоуправе доноси прописе самостално, у складу са својим правима и дужностима утврђеним Уставом, законом, другим прописом и статутом²⁴. У надлежности је јединица локалне самоуправе да се стара о остваривању, заштити и унапређењу људских и мањинских права и родној равноправности²⁵.

¹⁷Члан 63. ЗРР

¹⁸Члан 64. ЗРР

¹⁹Члан 8-12 ЗРР

²⁰чл. 51-58 ЗРР

²¹Члан 58 ЗРР

²²„Службени гласник РС“, бр. 129/2007, 83/2014 – др. закон, 101/2016 – др. закон и 47/2018

²³Члан 2. Закона о локалној самоуправи

²⁴Члан 5. Закона о локалној самоуправи

²⁵Члан 20. став 1. тачка 10. Закона о локалној самоуправи

Законом о планском систему²⁶ уређује се плански систем Републике Србије, односно, управљање системом јавних политика и средњорочно планирање, врсте и садржина планских докумената које у складу са својим надлежностима предлажу, усвајају и спроводе сви учесници у планском систему, међусобна усклађеност планских докумената, поступак утврђивања и спровођења јавних политика и обавеза извештавања о спровођењу планских докумената, као и сходна примена обавезе спровођења анализе ефеката на прописе и на вредновање учинака тих прописа²⁷. Документ јавних политика јесте плански документ којим учесници у планском систему, у складу са својим надлежностима, утврђују или разрађују већ утврђене јавне политике. Врсте докумената јавних политика јесу: 1) стратегија; 2) програм; 3) концепт политике и 4) акциони план²⁸. Акциони план је документ јавне политике највишег нивоа детаљности којим се разрађују стратегија или програм у циљу управљања динамиком спровођења мера јавних политика које доприносе остваривању посебних циљева стратегије, односно програма²⁹. Акциони план садржи следеће обавезне елементе³⁰:

- 1) опште и посебне циљеве преузете из стратегије, односно програма који разрађује;
- 2) мере и активности за постизање општих и посебних циљева стратегије, односно програма, уз навођење пројеката ако се мере и/или активности спроводе кроз пројекте;
- 3) институције партнере одговорне за спровођење мера и активности, као и институцију носиоца која је одговорна за праћење спровођења и извештавање о спровођењу стратегије, односно програма који акциони план разрађује;
- 4) рок за завршетак предвиђених мера и активности;
- 5) потребна средства за спровођење мера, уз навођење извора финансирања за обезбеђена средства;
- 6) показатеље учинака на нивоу мера јавних политика, а по потреби и на нивоу активности;
- 7) информације о прописима које би требало донети односно изменити како би се реализовале мере јавне политике;
- 8) друге елементе прописане подзаконским актом Владе.

Према одредбама **Закона о буџетском систему**³¹ родно одговорно буџетирање представља увођење принципа родне равноправности у буџетски процес што подразумева родну анализу буџета и реструктурирање прихода и расхода са циљем унапређења родне равноправности³². Родна равноправност је један од циљева буџетског система, па је прописано да буџетски систем, између осталог, треба да оствари алокацијску ефикасност која подразумева распоређивање средстава буџета са циљем унапређења родне равноправности³³. Ово се односи на све нивое – републички, покрајински и локални, а обавезује и директне и индиректне буџетске кориснике.

1.3. **Институционални механизми за остваривање родне равноправности**

²⁶ „Службени гласник РС“, бр. 30/2018

²⁷ Члан 1. Закона о планском систему

²⁸ Члан 10. Закона о планском систему

²⁹ Члан 18. Закона о планском систему. Акциони план се ревидира по потреби, у складу са резултатима праћења спровођења и резултатима ех-рост анализе ефеката јавне политике, односно, у случају да се утврди потреба, приступа се припреми његових измена и допуна. Ревизијом акционог плана мењају се појединачни елементи садржаја акционог плана, као што су активности, рокови и институције одговорне за спровођење активности.

³⁰ Члан 19. Закона о планском систему

³¹ 43, „Службени гласник РС“, бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013 - испр, 108/2013, 142/2014, 68/2015 – др. закон, 103/2015, 99/2016, 113/2017, 95/2018, 31/2019, 72/2019 и 149/2020

³² Члан 2. став 1. тачка 58в Закона о буџетском систему

³³ Члан 4. став 1. тачка 4. Закона о буџетском систему

У Републици Србији постоје институционални механизми који спроводе и надгледају процес унапређења родне равноправности:

- Одбор за људска и мањинска права и равноправност полова Народне скупштине Републике Србије;
- Одбор за равноправност полова у Скупштини Аутономне Покрајине Војводине;
- Покрајински секретаријат за социјалну политику, демографију и равноправност полова
- Координационо тело за родну равноправност, као и локални механизми за родну равноправност.
- Заштитник грађана (Закон је донет 2005. године; заменица за родну равноправност, права детета и права особа са инвалидитетом је именована 2008. год.);
- Повереник за заштиту равноправности (основан је доношењем Закона о забрани дискриминације 2010. године, повереница је именована 2010. године).
- Покрајински заштитник грађана

Стратегија за родну равноправност за период од 2021. до 2030. године³⁴ са Акционим планом за 2022. и 2023. годину за спровођење Стратегије у оквиру четири посебна циља предвиђа активности чији су носиоци јединице локалне самоуправе.

Посебан циљ 1: Смањен родни јаз у економији, науци и образовању као предуслов и подстицај социо-економског развоја друштва. Овај посебни циљ допринеће смањењу родног јаза у економији кроз повећане шансе и прилике за одрживо запошљавање и samozapošljavanje, јачање предузетничких активности жена и учешћа у иновационој делатности, смањењу платног јаза на тржишту рада, препознавање, вредновање и редистрибуцију неплаћеног рада, повећано учешће жена у циркуларној, зеленој и дигиталној економији, као и укључивањем знања и научних потенцијала и друштвено одговорним односом према очувању и унапређењу животне средине и природних развојних ресурса.

Посебан циљ 2. Обезбеђене једнаке могућности за остваривање и заштиту људских права као претпоставка развоја и безбедног друштва. Остваривањем овог посебног циља биће створене нормативне и друштвене претпоставке за равноправно остваривање и заштиту основних људских права, посебно људске безбедности, родно засноване дискриминације, родно заснованог насиља, насиља према женама и у породици, равноправности жена и мушкараца у политичком животу и одлучивању о јавним пословима као предуслова за развој безбедног друштва у коме ће бити обезбеђена владавина права, равноправност у приступу правди за жене и мушкарце, а посебно за рањиве групе, у складу са међународним стандардима, делотворни инструменти заштите права и ефикасна заштита права, у складу са начелом владавине права и неотуђивим људским правима на којима почива уставни поредак Републике Србије (члан 3. Устава).

Посебан циљ 3. Успостављена приступачна и свеобухватна здравствена заштита и обезбеђена социјална сигурност. Остваривањем овог посебног циља обезбеђује се здравствена заштита и социјална сигурност за све жене и мушкарце у складу са принципом социјалне правде као једним од темељних принципа на којима почива Устав, кроз реализацију мера и активности које омогућавају приступачну и свеобухватну здравствену заштиту свим женама и мушкарцима као претпоставку за унапређење здравља, смањење неједнакости жена и мушкараца, њиховој социјалној сигурности и прерасподели неплаћених послова старања.

---

³⁴“Службенигласник РС“ бр. 103/2021

Посебни циљ 4. Успостављен целовит и функционалан систем за креирање и спровођење родно одговорних јавних политика и буџета. Остваривањем овог посебног циља биће створене нормативне и друштвене претпоставке за институционализацију и успостављање целовитог и функционалног система за креирање и спровођење родно одговорних јавних политика и буџета, који обезбеђује координацију програма, активности и деловања свих актера који суделују у реализацији ове стратегије, а посебно механизма РР, што је изузетно значајно за остваривање родне равноправности имајући у виду мултисекторску природу ове области. Поред тога, овај посебни циљ укључује и родно одговорну статистику, родно одговорно планирање и родно одговорно буџетирање као алате који су неопходни за креирање и спровођење родно одговорних јавних политика и буџета.

2. Процес израде Локалног акционог плана општине Бечеј

Израда Акционог плана општине Бечеј за родну равноправност је опредељење општине да се посвећено бави питањима родне равноправности, за коју је добила подршку Завода за равноправност полова АП Војводине у виду доделе бесповратних средстава у висини од 350.000,00 динара са циљем да општина у партиципативном и демократском процесу уз консултантску подршку донесе нови Акциони план за унапређење положаја жена и родне равноправности за период 2023.-2025. године

Радна група за израду ЛАПа формирана је решењем Председника општине Бечеј бр. III 20-3/2022 од 21.12.2022. године, а чине је представници/це институција, механизма за родну равноправност, општинског већа, руководиоца општинске управе, секретара месних заједница, канцеларије за младе и канцеларије за Роме, као и локалних ОЦД.

Процес израде ЛАПа кординирала је Јелена Бранков Черевички, особа задужена за родну равноправност у општинској управи, уз подршку Сање Биро председнице Радне групе, Тот Ференца лица задуженог за послове демографије, популационе политике и социјална питања и начелника Општинске управе Бечеј, Зорана Ковача. Стручну подршку за израду ЛАПа Радној групи је пружала консултанткиња Биљана Малетин, ангажована у оквиру пројекта подршке Завода за равноправност полова.

Радна група за израду ЛАПа састајала се пет пута, а састанцима су у ширем саставу присуствовали су и запослене/ни у општинској управи, представници свих основних и средњих школа, ОЦДа и других институција.

На првом састанку, који је одржан у 27. децембра 2022. године договорено је како ће тећи процес планирања и који су нам подаци потребни. Затим су до краја априла 2023. године уследила још три састанка на коме су презентовани и анализирани подаци који су стизали из различитих институција, дискутовано је о проблемима, договорано спровођење анкете која је овог пута укључивала и мушку популацију, рад у фокус групи у сеоским месним заједницама са вишеструко маргинализованим женама, договорано како да укључимо жене општине Бечеј у процес планирања локалног акционог плана и о одржавању трибина на ту тему у свих 5 насеља ван центра Бечеја. Пети, последњи састанак Радне групе одржан је у 06. јула 2023. године на коме је прихваћен текст предлога Акционог плана који ће бити прослеђен Општинском већу на даљу надлежност и поступање.

Водич за фокус групе и упитик за анкету сачинила је консултанткиња, фокус групе су у насељеним местима водиле Ана Аћимов, новинарка и представница партнерске ОЦД Бечејско удружење младих и Јелена Бранков-Черевички, координаторка пројекта, а анкету је са својим тимом ђака спровела, Александра Бакрач, професорка у Економско-трговинској школи и председница

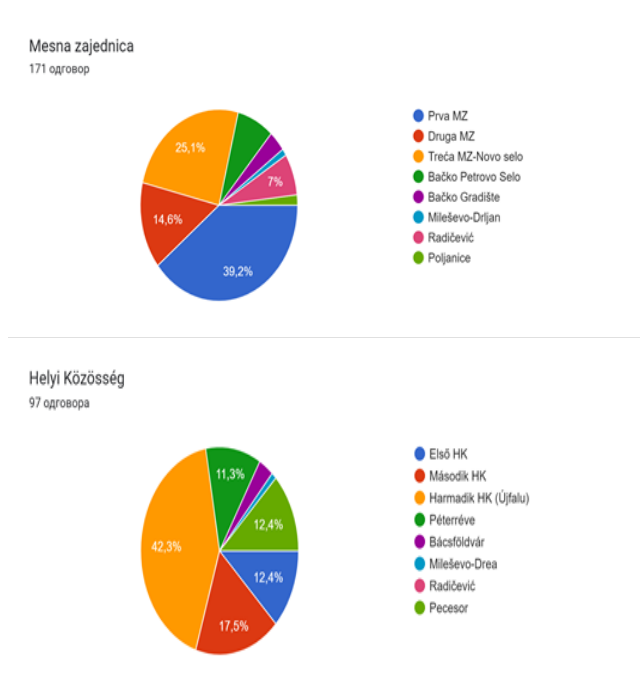
такође партнерске ОЦД Образовни импулс. Анкету је укупно попунило 270 мушкараца и жена на територији целе општине Бечеј, 173 анкете на српском језику и 97 анкета на мађарском језику.

Анкета је спроведена током марта и априла. У анкети су учествовали жене и мушкарци са територије целе општине Бечеј и то према свим осталим карактеристикама (узраст, образовање, запосленост, родитељство, место становања и сл.). Анкета се не може у потпуности сматрати репрезентативном имајући у виду да је била отворена за све заинтересоване грађане и грађанке (није било репрезентативног узорка), те више служи као водич, тј. слика ставова жена и мушкараца о положају и начину живота у својој општини. У сваком случају, кроз спровођење ове анкете успели смо да чујемо гласове заинтересованих грађана и грађанки у општини Бечеј и узели смо их у обзир приликом креирања циљева и активности акционог плана.

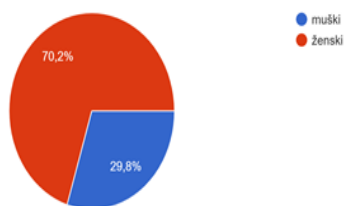
Након фокус група и анкете, на четвртом састанку Радне групе одржаном 28. априла 2023. године поново су дискутовани добијени подаци и договорене стратешке области ЛАП-а: безбедност, положај сеских жена, услуге за жене, спорт и унапређење капацитета општине да се бави темом родне равноправности.

У оквиру пројекта направљена је прва верзија Акционог плана који је представљен јавности и којим је отпочео процес јавних дискусија о документу.

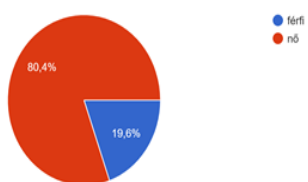
Подаци о томе ко су грађани/ке који/е су попунили/е анкету:

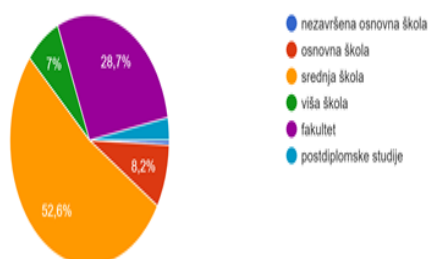
Pol
171 одговор

Nem
97 одговора

Образованье
171 одговор

Iskolai végzettség
97 одговора

Анкету су попунили суграђани/ке свих узраста.

2.1. Резултати претходно спроведеног Локалног Акционог плана за родну равноравност

Општина Бечеј реализовала је Акциони план за унапређење положаја жена и родне равноправности у периоду од 2018 до 2022 године.

Овај Локални Акциони план имао је пет стратешких циљева, док је су оквиру појединих циљева мерама биле покривене више области:

1. Унапређење безбедности грађана и грађанки општине Бечеј са родног аспекта;
2. Унапређење положаја сеоских жена;
3. Унапређење услуга на територији општине Бечеј, како би у већој мери одговарале потребама грађана и грађанки;
4. Повећане шансе девојчица и жена да се баве спортом;
5. Унапређени капацитети локалне самоуправе да уводи родну перспективу у своје политике и програме.

1. Унапређење безбедности грађана и грађанки општине Бечеј са родног аспекта

Овај стратешки циљ имао је неколико подциљева, а у оквиру сваког направљен је значајан искорак:

- Побољшана инфраструктура која утиче на субјективни осећај безбедности грађана и грађанки
- Унапређена координација институција и служби које се баве питањима безбедности
- Смањење насиља према женама на територији општине Бечеј кроз континуирану сарадњу и подршку институцијама које се баве овим питањима

У периоду важења Акционог плана општина Бечеј **реализовала бројне пројекте у саобраћајној и урбанистичкој инфраструктури чиме је побољшана безбедност у саобраћају и повећано лично задовољство људи животом у срединама у којима живе.**

Извршено је више реконструкција улица и пешачких стаза у укупној дужини од 11.410 метара, са више од 5.000 светиљки уличне ЛЕД расвете и новоизграђених 79 паркинг места, реконструисано је 12 аутобуских стајалишта, постављена су два семафора, решен велики саобраћајни проблем за пешаке изградњом кружног тога на тргу Чилаг, уклоњена дивља депонија у Милешеву, очишћени бројни канали и атарски путеви и реконструисани постојећи спортски терени и изграђена теретана на отвореном у Горанском парку.

Центар за социјални рад Бечеј има формиран интерни тим за заштиту жртава од насиља у породици и организовано је 24 – часовно дежурство за хитне интервенције. Према Закону о спречавању насиља у породици од јуна 2018. године формирана је Група за координацију и сарадњу општине Бечеј коју чине представници полиције, Основног јавног тужилаштва и Центра за социјални рад Бечеј. Према досадашњем искуству у раду, доминантна врста насиља која се пријављује су психичко и физичко насиље, док је у случајевима где су деца жртве насиља доминантно и занемаривање и немарно поступање.

Стручни тим Центра који се бави случајевима породичног насиља и заштитом жртава од насиља сматра да је применом Закона о спречавању насиља у породици појачана интерсекторска сарадња и тиме се смањила одговорност радника центара, а такође је утицано и на информисаност грађана како би препознали облике насиља, тако и развијања поверења у институционалну заштиту. Од почетка примене Закона о спречавању насиља у породици Центар редовно учествује у састанцима тима, заједно са ОЈТ и ПС Бечеј, који се организују сваке две недеље. Сарадња ових институција се одвија на дневном нивоу, а повећан је степен сарадње и са другим релевантним институцијама, посебно са Домом здравља Бечеј, Основним судом у Бечеју, васпитно – образовним установама и слично. Регистровани проблеми односе се на рецидиве насиља због честих повратака жртава насилнику, а због економске независности и нерегулисаних односа у вршењу родитељског права над децом, затим злоупотребе алкохола као најчешћег разлога насилничког понашања (око 80 одсто), као и непостојања Прихватне станице за ургентни смештај жртава насиља. Са свим жртвама насиља Центар за социјални рад Бечеј наводи да интензивно ради у смислу оснаживања, како финансијског, кроз материјална давања и оспособљавања за потрагом за посао, тако и кроз

упућивање на саветовалиште и рад са стручњацима и другим релевантним институцијама које могу пружити подршку.

2. Унапређење положаја сеоских жена;

Подциљеви у оквиру овог стратешког циља односили су се на:

- Подршка и афимација удружења сеоских жена.
- Повећана политичка партиципација жена са села
- Развијање и побољшање услуга намењених сеоским женама
- Развијање програма економског оснаживања сеоских жена кроз подршку њиховим удружењима

Општина Бечеј континуирано од 2011. године омогућава удружењима жена са села учешће на сајму Стваралаштва сеоских жена у организацији Завода за равноправност полова АП Војводине. На сајму учествују удружења жена из свих села општине Бечеј. Подршка општине Бечеј огледа се у помоћи око самог организовања жена и обезбеђивању бесплатног аутобуског превоза.

Захваљујући активностима које за циљ имају повећање учешћа грађана општине Бечеј у процесима доношења одлука на локалном нивоу последњих неколико година посебно се ради на оснаживању жена са села да се у већој мери укључе у те процесе. Посебан фокус је на повећању **учешћа жена из сеоских средина у креирању приоритета у буџету општине Бечеј** и за заговарачке акције кроз сеоске месне заједнице.

У протеклој години (2022) започете су „пилот“ **услуге у сеоским срединама општине Бечеј** намењене осетљивим групама жена. У питању су бесплатно психолошко саветовање и радионице које је у оквиру пројекта Бечејског удружења младих организовано у свих пет сеоских насељених места. Услуга је пружана на два језика – српском и мађарском. У оквиру истог пројекта, стручњакиње Центра за социјални рад Бечеј реализовале су 30 радионица и информативних сесија са сеоским женама како би их информисале о услугама социјалне заштите и другој подршци из надлежности Центра за социјални рад. Овај вид „измештених“ услуга наишао је на позитивне коментаре код сеоских жена и исходе, највише у смислу повећања обраћања становника села Центру, у циљу остваривања права.

Захваљујући успешној сарадњи органа на територији општине Бечеј и удружења грађана у протеклим годинама реализоване су бројне активности у циљу економског оснаживања сеоских жена. Међу њима су и бесплатне едукације и повезивање са привредницима и послодавцима. Успостављена је успешна сарадња са Удружењем предузетница Војводине и организовано је неколико састанака са циљем информисања предузетница и мотивисања жена за аплицирање код различитих фондова, са акцентом на Привредну комору Србије.

Пројекти „**Кључни кораци ка родној равноправности**“(2019) и „**Иновативне услуге за побољшање квалитета живота жена у општини Бечеј**“ (2020) су посебан акценат ставили на унапређење положаја сеоских жена и унапређење живота жена на селу са задатком да унапређењем вештина жена кроз серију радионица и едукативних програма - рад на рачунару, учење српског и мађарског језика као језика средине, курс шивења и кројења и обуку из књиговодства - утиче на повећане шансе за запошљавање жена и посебно сеоских жена, као посебно осетљиве групе. Поред овог, пројекат је имао за циљ и пилотирање нових начина креирања и унапређења услуга које пружају кључне институције и организације, како би услуге биле више у складу са стварним потребама жена које живе на селу, као и унапређење сарадње поменутих институција и организација да би услуге биле ефикасније, односно циљ је био побољшање приступа услугама из надлежности локалне самоуправе: социјалним, здравственим и из области културе.

3. Унапређење услуга на територији општине Бечеј, како би у већој мери одговарале потребама грађана и грађанки;

У оквиру овог циља предвиђено је да се рад на:

- Повећаном приступу здравственим услугама
- Већој видљивости капацитета Центра за социјални рад
- Већој сарадњи са ПУ
- Сарадњи са образовним установама
- Сарадњи са установама културе
- Сарадњи са организацијама цивилног друштва

Активности из пројеката „Кључни кораци ка родној равноправности“ и „Иновативне услуге за побољшање квалитета живота жена у општини Бечеј“ је спроводила локална самоуправа уз партнерске организације цивилног друштва и привредни сектор и уз активно учешће свих осам месних заједница. Реализовано је 5 различитих видова обуке за жене са села и из Бечеја, а све у циљу оспособљавања за нова знања и вештине, оснаживања жена, постизања већег степена равноправности и смањења дискриминације. Циљна група пројеката, односно директне кориснице, биле су жене свих националности и различите животне доби, незапослене и сиромашне жене и жене жртве породичног насиља, док су индиректни корисници/це били сви грађани и грађанке.

Унапређења квалитета услуга институција локалне самоуправе је постигнуто тако што је уведена пракса одржавања непосредног контакта са грађанима и грађанкама и надлежним институцијама из области социјалне и здравствене заштите и из области културе. Кроз ове пројекте се ојачала сарадња, као и капацитети самих месних заједница. Успостављен је нови начин креирања и унапређења услуга које пружају кључне институције и организације из надлежности локалне самоуправе. Унапређења је координација и сарадња месних заједница и ових установа са стварним потребама жена у заједници.

4. Повећање шансе девојчица и жена да се баве спортом

Ова област подразумевала је да буде унапређен рекреативно спорт за жене и девојке, да се унапреди врхунски спорт за жене и девојчице и да се у фокус стави школски спорт за девојчице, а да спортски савез више води рачуна о родној равноправности тј. уведе родну перспективу у свој рад.

Савез спортова општине Бечеј броји укупно 45 спортских активних клубова и организација. Клубова са искључиво мушким члановима има 19, женских клубова има 4, а мешовитих 22. При Спортском савезу ради и 7 клубова за рекреацију са мешовитим чланством у форми теретане и фитнес центара, само један клуб који се бави одржавањем рекреације је искључиво намењен женама, а још 2 клуба су школице спорта за децу до 12 година старости и оба пола.

У свом годишњем програму, Спортски савез има и програм обуке за жене непливаче и одржава се два пута током године у трајању од 2 месеца. У просеку, годишње ову обуку проше по 45 жена.

Савез организује школска такмичења за ученике/це основних и средњих школа у 9 спортских дисциплина: атлетика, кошарка, одбојка, рукомет, фудбал, стони тенис, карате, џудо и шах у којима је укупно учествовало, током протекле школске године, 594 ученика – младића 335 (из основне школе 175 и 160 из средње школе), девојака 285 (из основне школе 160 и 125 из средње школе).

Савез спортова организује и трку улицама града „8. Октобар“ поводом дана ослобођења за ученике/це основних и средњих школа, на последњој одржаној трци учествовало је око 620 ученика/ца, 350 дечака и 250 девојчица, као и Светосавски турнир за средњошколце у малом фудбалу на коме је учествовало укупно 147 ученика/ца од којих 88 младића и 59 девојака.

Избор спортисте за 2022. годину је обухватио 5 категорија спортиста такмичара, узраста од 9 година па до старијих од 18 година у обе категорије – 37 мушких и 24 женских, укупно 61 такмичар/ка, док су награде равноправно додељене, по 15 и у мушкој и у женској конкуренцији. Награде су додељене и тренерима – 4 и тренерима – 2, спортским радницима по једна и за мушкарца и за жену, награђене су и 3 мушке екипе и 2 женске, а у категорији посебних признања за допринос развоју спорта у Бечеју награђено је 8 мушкараца и само једна жена.

5. Унапређени капацитети локалне самоуправе да уводи родну перспективу у своје политике и програме

У оквиру овог циља било је предвиђено да се повећавају капацитети запослених за увођење родне перспективе у свој рад, да се општина промовише као општина која уводи родну перспективу у свој рад, да се ојачају механизми за родну равноправност у општини, да општина више учествује у регионалним активностима за промоцију родне равноправности као и да сарађује са локалним ОЦД на овој теми и у заједници промовише Европску повељу о родној равноправности.

У општини Бечеј је конституисан механизам за родну равноправност у пуном капацитету, како то захтевају одредбе 63. и 64. Закона о родној равноправности³⁵. Комисија за родну равноправност, радно тело предвиђено чл. 63. Став 1. тачка 1. Закона о родној равноправности формирана је 30.11.2021. године³⁶, Савет за родну равноправност, радно тело предвиђено чл. 63. став 1. тачка 2. Закона о родној равноправности образован је 16.11.2021. године³⁷ и лице задужено за родну равноправност које, према Правилнику о систематизацији радних места у органима и службама општине Бечеј, постоји од 2012. године. Послови из области родне равноправности и политике једнаких могућности придодати су уз радно место шефа одсека за људске ресурсе и заједничке послове како то и захтева члан 64. Закона о родној равноправности.

У прошлом сазиву Скупштине општине 2018-2020 активно је радила Женска одборничка мрежа. Три лица у Општинској управи Бечеј имају валидне сертификате, издате од стране Националне академије за јавну управу, о завршеној обуци за обављање послова из области родне равноправности на локалном нивоу, чланови смо мреже за родну равноправност при Сталној конференцији градова и општина са којом Општина Бечеј има дугогодишњу и изузетно успешну сарадњу из које је проистекла и менторска подршка за израду Акционог плана 2018-2022 и овог за наредни двогодишњи период.

Лице задужено за родну равноправност у општини Бечеј је током последњих десетак година учествовала у међународном програму обуке темом Локална демократија и друштвена одрживост кроз родну перспективу (LocalDemocracyandSocialSustainabilitywithaGenderPerspective 2014-2015). Организатор обуке био је Шведски међународни центар за локалну демократију (SwedishInternationalCentreforLocalDemocracy - ICLD), 2019. године је а по позиву Конгреса локалних и регионалних власти Савета Европе (КЛРВЕ) у сарадњи са Асоцијацијом украјинских градова ради промоције родне равноправности кроз отворену локалну управу и уз присуство педесетак украјинскихизабранихпредставника и јавнихзваничника локалне власти, као ипредставника Парламента иВладе Украјине, у Кијеву учествовала на округлом столу презентујући искуство Републике Србије и општине Бечеј у процесу усвајања политике родне равноправности.

Општина Бечеј, преко Канцеларије за младе, је у више наврата тему родне равноправности и указивање на родне стереотипе радила на подизању свести и информисаности младих.

Такође су и локалне ОЦД у извештајном периоду самостално или у сарадњи са локалном самоуправом спроводиле пројекте који су имали за циљ промовисање вредности родне равноправности у најширем смислу.

3. Општини Бечеј, опис стања

Општина Бечеј налази се у срцу војвођанске равнице, на десној обали реке Тисе, са укупном површином од 487 км² и 30.681 становником/становницом по попису из 2022. године. Према

³⁵ „Сл. гласник РС“ бр. 52/2021

³⁶ Сл. Лист општине Бечеј бр. 17/2021 – страна 78

³⁷ Сл. Лист општине Бечеј бр. 16/2021- страна 6

националном саставу, општина Бечеј се сврстава у вишенационалне средине (у општини живе припадници свих националних мањина обухваћених пописом, а већину чине Срби и Мађари. Општину чине: Бечеј (као седиште општине) и насељена места Бачко Петрово Село, Бачко Градиште, Радичевић, Милешево/Дрљан и Пољанице.

Климатски, територија општине налази се у средњем делу северног умереног појаса – умерено континентални климатски тип. Надморска висина се креће око 82 мнв.

Земљиште на територији Општине Бечеј спада у ред најквалитетнијих. Чак 86% територије општине чини обрадиво земљиште. Природни потенцијали (клима, квалитет земљишта, водотокови) погодују развоју пољопривреде, те је на простору општине веома развијена интензивна земљорадња.

Општина је повезана путном саобраћајном мрежом са свим околним општинама, а преко њих и великим центрима: Новим Садом, Суботицом и Београдом.

3.1. Демографска структура

Према попису становништва из 2022. године, у општини живи 30.681 становник, од којих жене 15.655 и 15.026 мушкараца. Више становника/ца живи у граду (19 492), него у насељеним местима (11.189). Од укупног броја становника/ница градског дела општине жена има 10.010 а мушкараца 9.482.

У Бачком Петровом Селу са 5.393 становника/ца жена има 2.747 а мушкараца 2.646. У Бачком Градишту од 4.335 становника/ца жена има 2.172 и мушкараца 2.163. У Радичевићу са 856 становника број жена је 425 док мушкараца има 431, У Милешеву са 605 становника жена има 301 а мушкараца 304 и у Пољаницама живи са око стотинак становника/ца без прецизног податка.

Табела 2. Становништво према националној припадности и полу, по општинама и градовима (наставак)

Регион Област Град – општина	Пол	Укупно Total	Срби Serbs	Албанци Albanians	Бошњаци Bosniaks	Бугари Bulgarians	Буљевци Buljevci	Власи Vlachs	Горанци Goranci	Југословени Yugoslavs	Мађари Hungarians	Македонци Macedonians	Муслимани Muslims	Немци Germans
Бечеј	С	30681	12996	68	13	4	7	1	9	240	12482	36	47	15
	М	15026	6479	37	8	1	2	-	7	134	5910	20	22	9
	Ж	15655	6517	31	5	3	5	1	2	106	6572	16	25	6
Градска	С	19492	9098	51	12	3	6	1	9	194	7081	27	34	11
	М	9482	4487	25	8	1	2	-	7	109	3292	13	17	8
	Ж	10010	4611	26	4	2	4	1	2	85	3789	14	17	3
Остала	С	11189	3898	17	1	1	1	-	-	46	5401	9	13	4
	М	5544	1992	12	-	-	-	-	-	25	2618	7	5	1
	Ж	5645	1906	5	1	1	1	-	-	21	2783	2	8	3

Општина Бечеј има негативну стопу природног приштаја -12, просечна старост становништва је 43 године. Сваки пети становник општине Бечеј има више од 65 година, млађи од 18 година чине тек 18% становништва, тако да је пројектован број становника за 2041 је око 30.000. у 2020 и 2021 забележен је благи пораст рађања, али и повећана смртност, тако да је негативни природни приштај и даље кључни проблем као и у другим општинама и градовима Војводине. Тренутно је најбројнија генерација од 65 до 70 година и већину у тој генерацији и свим генерацијама 65+ чине жене.

Стопа смртности је значајно виша за мушкарце, а посебно забрињава пораст самоубиства.

СТАНОВНИШТВО

Основни подаци

Површина (км ²) ¹	486	(2021)
Број насеља ²	5	(2021)
Становништво — процена средином године ³	34350	(2021)
Густина насељености (број становника/км ²) ³	71	(2021)
Стопа живорођених ³	10	(2021)
Стопа умрлих ³	22	(2021)
Стопа природног прираштаја ³	-12	(2021)
Очекивано трајање живота живорођених (просек година) ³	72	(2021)
Просечна старост (у годинама) ³	43	(2021)
Индекс старења (60+ год. / 0—19 год.) ³	129	(2021)
Просечан број чланова домаћинства ⁴	2.63	(2011)
Пројектован број становника (средња варијанта - нулти миграциони салдо) ³	30772	(2041)
Пројектован број становника (средња варијанта са миграцијама) ³	30853	(2041)

Извор:

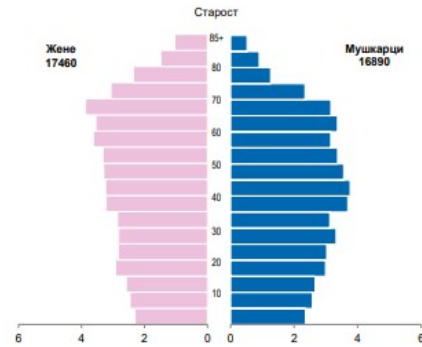
¹ Републички геодетски завод

² Територијални регистар, РЗС

³ Витална статистика, РЗС

⁴ Полис становништва, домаћинства и станова, РЗС

Становништво по петогодишњима и полу, 2021. (%)

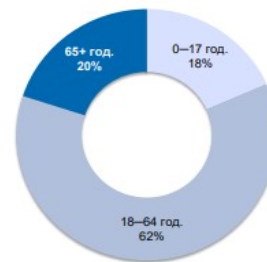
Извор: Витална статистика, РЗС

Становништво према старосним групама и полу, 2020—2021.

	2020		2021	
	Ж	М	Ж	М
Деца старости до 6 година (предшколски узраст)	1116	1175	1138	1161
Деца старости 7—14 година (узраст основне школе)	1428	1467	1383	1449
Деца старости 15—18 година (узраст средње школе)	793	830	795	806
Деца старости 0—17 година	3130	3251	3113	3217
Број младих (15—29 година)	2941	3240	2945	3210
Радни контингент становништва (15—64 година)	11006	11627	10881	11468
Укупан број становника	17603	17072	17460	16890

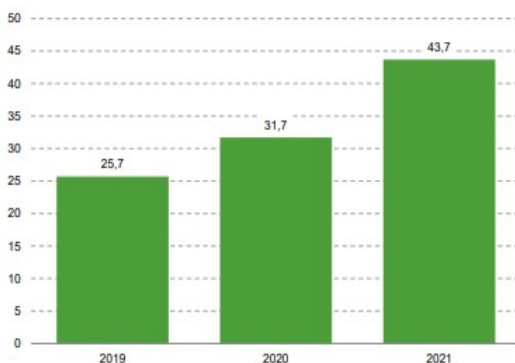
Извор: Витална статистика, РЗС

Становништво према старосним групама, 2021.

Извор: Витална статистика, РЗС

Стопа смртности услед самоубиства, 2019—2021. (на 100,000 становника)

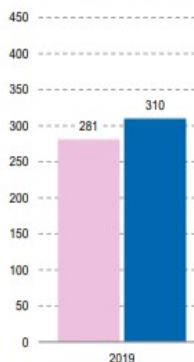
Циљеви одрживог развоја - индикатор 3.4.2
Извор: Витална статистика, РЗС

Живорођени према полу, 2019—2021.

Извор: Витална статистика, РЗС

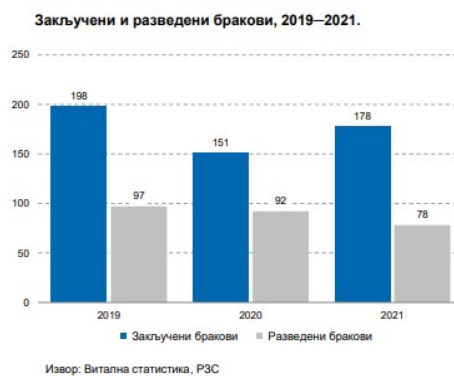
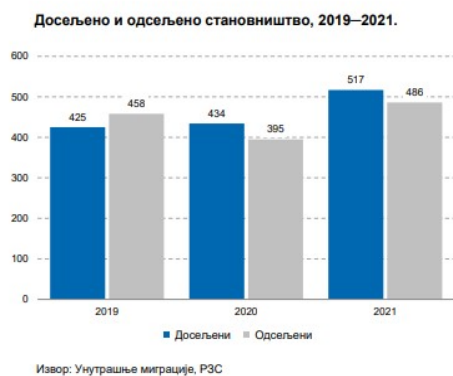
Умрли према полу, 2019.

Извор: Витална статистика, РЗС

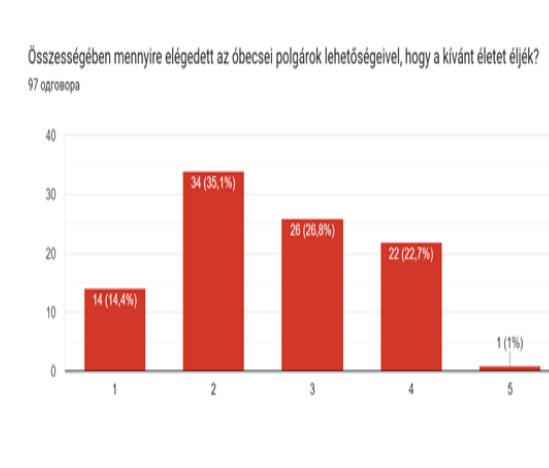
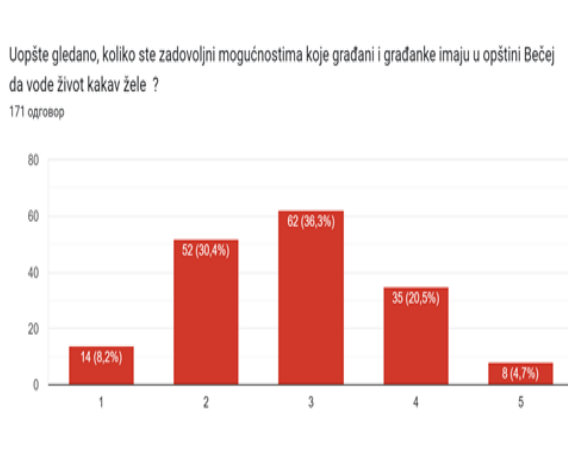
Позитиван тренд који је забележен у општини у претходних неколико година је пораст досељавања

становника, који је последица и програма додељивања кућа у коме општина активно учествује. Такође је 2021. године било више закључених бракова након ковид кризе, али је то и даље мали број услед мањег броја млађег становништва у општини.

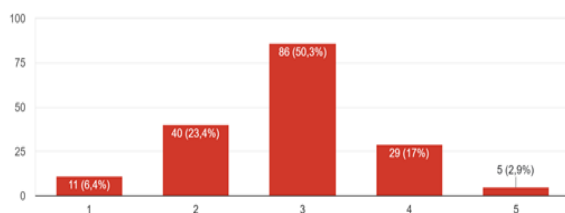
Приликом израде локалног акционог плана, ставови грађана и грађанки испитивани су кроз попуњавање анкете и фокус групе са сеоским женама.

Резултати анкете показали су да грађани/ке општине Бечеј нису јако незадовољни животом у Бечеју, али ни задовољни (већина је стање у општини оценила оценом 3) , што значи да постоји озбиљан простор за унапређење. Такође грађани/ке који су попуњавали анкету на мађарском језику су значајно незадовољнији од оних који су је попуњавали на српском језику.

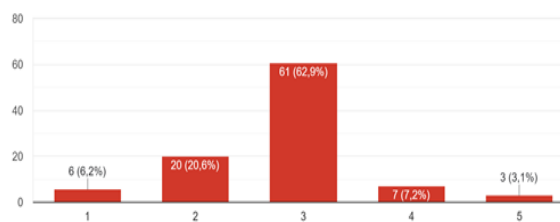

Грађанке које су анкету попуњавале на мађарском језику, виде положај жена у општини боље него оне које су попуњавале на српском језику.

Da li po Vašem mišljenju, žene u Opštini Bečeј imaju iste mogućnosti u odnosu na žene u drugim opštinama u okruženju da vode život kakav žele ?
171 одговор

Véleménye szerint az óbcesei községben élő nőknek ugyanolyan lehetőségeik vannak, mint a környező településeken élő nőknek, hogy úgy éljenek, ahogyan szeretnék?
97 одговора

3.2. Запошљавање и економија

Општина Бечеј спада у другу категорију развоја, а својом *Ревидирином стратегијом одрживог развоја* определила се да буде општина која ради на повећању конкурентности и иновативности своје привреде и то кроз подршку руралном развоју и унапређењу пољопривреде, стварању повољног пословног амбијента и економији заснованој на знању, развој туризма и кроз отварање нових радних места.

Према подацима Републичког завода за статистику 2021. године у општини је било запослено 28% становништва од укупног броја становника општине. То је свакако ниска званична запосленост, мада се мора узети у обзир и старост становништва на територији општине.

Просечна зарада била је 56.088 динара, што је значајно испод просечне зараде у Републици Србији.

Запосленост и зараде

Регистровани запослени* ¹		
према општини рада	8619	(2021)
према општини пребивалишта	9725	(2021)
Регистровани запослени* према општини пребивалишта у односу на број становника (%) ¹	28	(2021)
Просечне зараде без пореза и доприноса (РСД) ¹	56088	(2021)
Регистровани незапослени** ²	1606	(2022)
Регистровани незапослени на 1 000 становника ²	51	(2021)

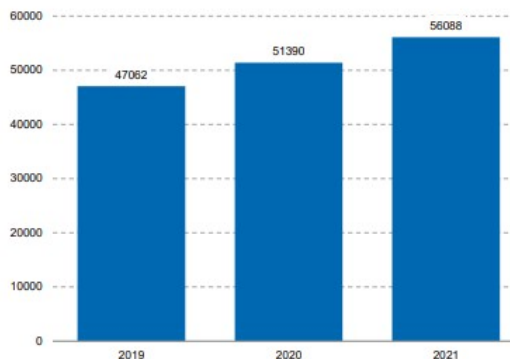
* Од 2015. укључени су и регистровани индивидуални пољопривредници
** стање на дан 31.12.

Извор:

¹ Статистика запослености и зарада, РСЗ

² Национална служба за запошљавање

Просечне зараде без пореза и доприноса*, 2019–2021. (РСД)

* Од 2018. просечне зараде не односе се на општину рада, него на општину пребивалишта запослених

Извор: Статистика запослености и зарада, РСЗ

Na osnovu Saopštenja ZR10 Republičkog zavoda za statistiku (br. 47 od 25.02.2022), prosečne neto zarade po zaposlenom u Republici Srbiji u decembru 2021. godine su iznosile:

	Zarade (neto) - decembar 2021.
Republika Srbija - ukupno*	74.629
Zarade zaposlenih u radnom odnosu	75.014
Zarade zaposlenih van radnog odnosa	44.593
Zarade zaposlenih u pravnim licima	79.759
Zarade preduzetnika i zaposlenih kod njih	38.151
Javni sektor	74.526
Van javnog sektora	74.673

**Sl. glasnik RS", br. 27/22 od 25.02.2022. godine.

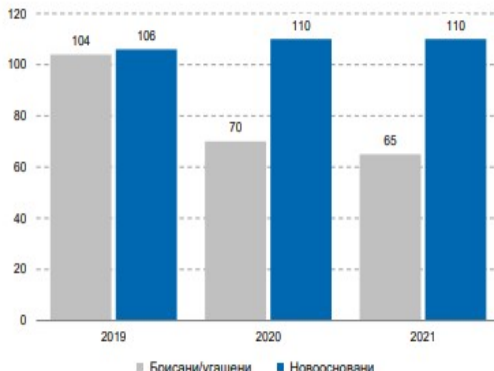
Претходна стратешка документа Општине³⁸ наводе да мала и средња предузећа и предузетништво представљају највиталнији и економски најефикаснији део привреде који има све значајнију улогу у спровођењу структурних реформи, посебно у функцији отварања нових радних места, те да је ово област на чијем развоју општина треба да инсистира. У општини је у претходном периоду дошло до пререгистровања, али и оснивања нових приврених друштава и предузетничких радњи. Према подацима за 2021. годину у општини има 338 привредних друштава и 967 предузетничких радњи.

Брисана/угашена и новооснована привредна друштва, 2019–2021.

Извор: Агенција за привредне регистре

Брисани/угашени и новоосновани предузетници, 2019–2021.

Извор: Агенција за привредне регистре

Анализа података Националне службе запошљавања за 2022. годину показује да се смањује број дугорочно незапослених, те да међу незапосленима доминирају они траже посао мање од 3 месеца, односно мање од годину дана. Оно што је и даље евидентно је да међу незапосленима има више жена, посебно у групама које траже посао краће од 3 месеца, и од 1 до 2 године, као и у групама дугорочно незапослених (више од 5 година).

31. децембар 2022. године, Подаци Националне службе за запошљавање, Бечеј	Незапослена лица	
	Укупно	Жене

³⁸Ревидирана стратегија одрживог развоја општине Бечеј и Локални акциони план запошљавања 2fg019

Дужина тражења Посла	До 3 месеца	321	173
	3 до 6 месеци	172	87
	6 до 9 месеци	101	53
	9 до 12 месеци	81	44
	1 до 2 године	314	169
	2 до 3 године	121	69
	3 до 5 година	154	81
	5 до 8 година	137	89
	8 до 10 година	44	27
	Преко 10 година	161	99
	Укупно	1606	891

Када се подаци о незапослених погледају по годинама оних који траже посао, приметно је да међу незапосленим има највише жена узраста старијих од 30 година, односно у узрасту када се жене старају о деци и другим члановима домаћинства.

Незапослена лица, према годинама³⁹, децембар 2022

Године	Укупно лица	Жене	Просечна старост	Просечна старост жена
15-19 година	78	37	18.46	18.49
20 - 24 године	124	67	22.00	22.31
25 - 29 година	161	95	27.05	27.00
30 – 34 године	193	133	31.87	31.85
35 - 39 година	230	142	36.85	36.88
40 - 44 године	211	127	41.91.	41.94
45 - 49 година	202	121	46.83	46.61
50 - 54 године	240	124	51.87	51.93
55 - 59 година	265	136	56.99	56.79

³⁹ Подаци Националне службе запошљавања, Бечеј

60 - 64 године	220	75	61.75	61.21
65 и више го				
УКУПНО	1,924	1,057	42.92	41.57

Национална служба у претходне три године имала је програме подршке запошљавању који су се односили на мере активног тражења посла и то кроз обуку за тражење посла, мотивациону активациону обуку за лица без квалификација и са мало квалификација, тренинг самоефикасности, радионице за превладавање стреса услед губитка посла и путем сајма запошљавања.

Такође су финансирани и програми „Моја прва шанса“, обуке за познате послодавце, обуке за приправнике и волонтере и обуке за самостални рад.

Финансиран и (мали број) субвенција за запошљавање и субвенција за послодавце. Није било програма јавних радова.

Број лица укључених у Мере АПЗ по годинама БЕЧЕЈ ⁴⁰			01.01.- 31.12.2020. године		01.01.- 31.12.2021. године		01.01.- 31.12.2022. године	
			Укупно	Жене	Укупно	Жене	Укупно	Жене
1.3 - МЕРЕ АКТИВНОГ ТРАЖЕЊА ПОСЛА	1.3.1 - Клуб за тражење посла	1.3.1 - Клуб за тражење посла+ВЗ:С19С3:С18С3С3:И13	0	0	0	0	0	
	1.3.2 - Обука за активно тражење посла - АТП1	1.3.2 - Обука за активно тражење посла - АТП1	194	107	166	84	236	132
	1.3.3 - Тренинг самоефикасности	1.3.3 - Тренинг самоефикасности	26	15	35	22	14	12
	1.3.4 - Мотивационо - активациона обука за Роме	1.3.4 - Мотивационо - активациона обука за Роме	0	0	0	0	0	0
	1.3.5 - Мотивационо- активациона обука за лица без квалификација и нискоквалификована	1.3.5 - Мотивационо- активациона обука за лица без квалификација и нискоквалификована	90	52	56	21	110	44
	1.3.6 - Радионица за превладавање стреса услед губитка посла	1.3.6 - Радионица за превладавање стреса услед губитка посла	11	5	6	3	0	0
	1.3.9 - Остале обуке у организацији Посредовања	1.3.9 - Остале обуке у организацији Посредовања	0	0	0	0	0	0
1.4 - САЈАМ ЗАПОШЉАВАЊА	1.4 - САЈАМ ЗАПОШЉАВАЊА	1.4 - САЈАМ ЗАПОШЉАВАЊА	473	253	7	7	600	355
2 - ПРОГРАМИ ДОДАТНОГ ОБРАЗОВАЊА И ОБУКЕ	2.2 - ОБУКЕ	2.2.1.2 - Пројекат "Друга шанса" - ФООО	16	11	22	17	22	14
		2.2.2.1 - Обука за тржиште рада	0	0	0	0	0	0
		2.2.2.2 - Обука на захтев послодавца	0	0	13	11	17	11
		2.2.2.3 - Обука за потребе послодавца за запосленог	0	0	0	0	0	0
	2.3 - СТРУЧНО ОСПОСОБЉАВАЊЕ И УСАВРШАВАЊЕ	2.3.1 - Приправници и волонтери	2	2	1	1	2	0
		2.3.4.1 - Стручна пракса	4	2	2	1	6	4
		2.3.5 - Стицање практичних знања	0	0	4	4	0	0
		2.3.6 - Оспособљавање за самосталан рад – Моја прва плата	18	8	14	6	21	13
3.1.2 - Обука за предузетништво	3.1.2 - Обука за предузетништво	38	17	36	19	25	11	
3.2 - СУБВЕНЦИЈЕ ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ	3.2.1 - Субвенција за самозапошљавање	3.2.1.1 - Субвенција за самозапошљавање	2	0	4	3	5	1
		3.2.1.2 - Исплата новчане накнаде у једнократном износу	0	0	0	0	0	0
	3.2.2 - Субвенција послодавцима	3.2.2.1 - Субвенција за отварање нових радних	6	1	4	0	0	0

⁴⁰ Подаци Националне службе запошљавања, Бечеј

		места						
3.3 - СУБВЕНЦИЈА ДОПРИНОСА ЗА ОСО	3.3.1 - по чл 45. Закона о доприносима...	3.3.1 - по чл 45. Закона о доприносима...	0	0	0	0	0	0
3.5 - Јавни радови	3.5 - Јавни радови	3.5 - Јавни радови	0	0	0	0	0	0
3.7 - Подстицај за запошљавање	3.7.1 - Подстицај за запошљавање корисника новчане накнаде	3.7.1 - Подстицај за запошљавање корисника новчане накнаде	0	0	0	0	0	0
3.8 - Субвенције ОСИ - Посредовање	3.8.1 - Субвенција зараде за ОСИ без радног искуства	3.8.1 - Субвенција зараде за ОСИ без радног искуства	0	0	1	0	0	0
	3.8.2 - Рефундација примерених трошкова прилагођавања радног места	3.8.2 - Рефундација примерених трошкова прилагођавања радног места	0	0	0	0	0	0
	3.8.3 - Рефундација трошкова зараде - Радна асистенција	3.8.3 - Рефундација трошкова зараде - Радна асистенција	0	0	0	0	0	0

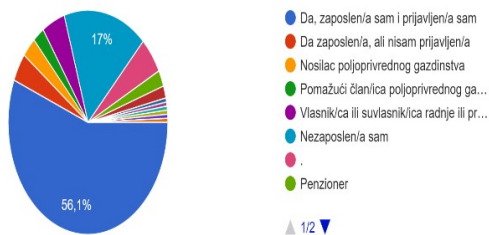

Током израде локалног акционог плана за унапређење положаја жена и родне равноправности за период 2023.-2025. године, анкетирани су грађани и грађанке, а део питања односио се и на економску ситуацију. На питање шта су највећи проблеми у граду и жене и мушкарци су на прво место ставили незапосленост и ниске зараде, а жене су чешће него мушкарци наводили немогућност запошљавања у складу са образовањем. Жене су такође додале и да оне имају мања примања, а мушкарци да недостају шансе за адекватно запошљавање.

Анкету су доминантно попунили они који већ имају посао, док је једна петина испитаника без посла.

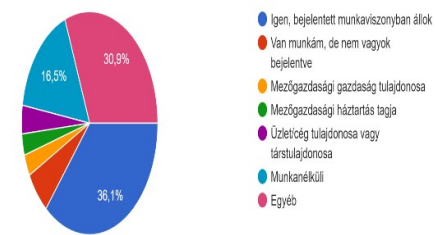
Da li ste zaposleni, odnosno koju ekonomsku aktivnost obavljate?

171 одговор

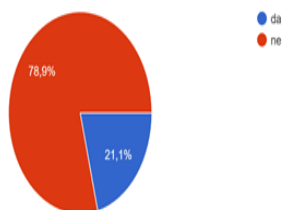
Ön munkaviszonyban van-e, vagy milyen gazdasági tevékenységet folytat?

97 одговора

Da li ste trenutno u procesu traženja posla (da li tražite drugi posao ako ste zaposleni)

171 одговор

Ön munkaviszonyban van-e, vagy milyen gazdasági tevékenységet folytat?

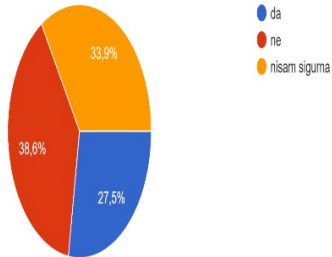
97 одговора

Испитаници су такође одговарали и на питања да ли би покренули властити посао и која врста обуке би им била потребна. Код грађана који су на српском језику одговарали, само четвртина испитаника/ца би покренула свој посао, док остали нису сигурни, а ког грађана који су на анекту одговарали на мађарском језику има мање заинтересованих за покретање самосталног посла, само једна петина, док остали нису сигурни да би то урадили.

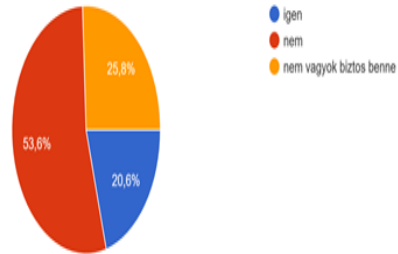
Da li biste želeli da otpočnete samostalni posao ?

171 одговор

Szeretne-e saját vállalkozást indítani?

97 одговора

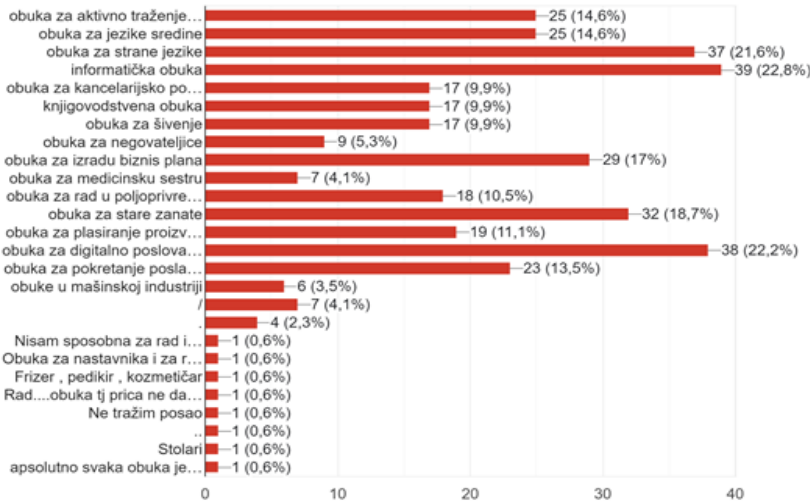
Такође више од половине грађана који су на мађарском језику попуљавали анкету и једна трећина грађана који су одговарали на српском језику не зна да ли у Бечеју постоје шансе за покретање бизниса: 23% грађана који су одговорали на мађарском језику кажу да шанси има и са тим се слађе 32 %

оних који су одговарали на српском језику.

Грађанима/кама су најзанимљивије обуке за стране језике, информатичка обука, обука за покретање посла, за израду бизнис плана и обука за старе занате. Такође је занимљива и обука за учења језика средине, тражење посла и књиговодствене услуге. Грађани који су анкету попуљавали на мађарском језику више су изразили потребу за језиком средине, као и за старе занате и обуке за неговатељице, а значајно мање за дигитално пословање. И једни и други су проценили да им је највише потребна информатичка обука.

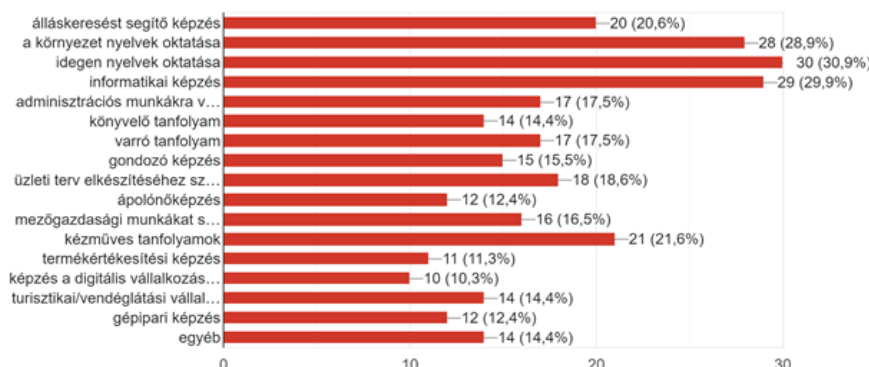
Koje obuke i kursevi bi vam bili korisni za pronalaženje posla ?

171 одговор

Milyen képzések és tanfolyamok lennének hasznosak az állást keresők számára?

97 одговора

Грађани/ке који/е су попунили анкету мишљења су да би општина требало да више информира грађане/ке о постојећим конкурисима, да ради на стварању пословне климе у општини Бечеј, да пружа више саветовања, организује бесплатне едукације. Такође је наведено и да би општина требала да додељује субвенције, да ради на томе да администрација буде мање компликована, да унапреди јавни превоз, привлачи инвеститоре који би запослили већи број људи, те да остварује бољи контакт са грађанима/кама.

3.3. Социјална заштита, образовање и здравље

Услуге социјалне заштите, као и претходних година, више користе жене него мушкарци. Чак 12,7 % укупне популације су корисници услуга Центра за социјални рад, док је број запослених мали (свега 8 запослених). У току 2022. године број корисника услуга ЦСР био је 4638, од чега 2049 мушкараца и 2589 жена.

Укупан број корисника социјалне заштите на евиденцији Центра за социјални рад	4353	(2021)
Удео корисника социјалне заштите у укупној популацији (%)*	12,7	(2021)
Број стручних радника у Центру за социјални рад**	8	(2021)
Однос броја корисника социјалне заштите и стручних радника Центра за социјални рад	544	(2021)
Однос броја становника и стручних радника Центра за социјални рад	4270	(2021)

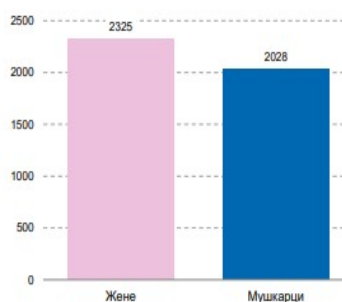

* Циљеви одрживог развоја - индикатор 1.3.1

** стање на дан 31.12.

Извор: Републички завод за социјалну заштиту

Укупан број корисника социјалне заштите на евиденцији Центра за социјални рад, 2021.

Извор: Републички завод за социјалну заштиту

У 2022. години, повећао се број прекида права на новчану помоћ услед запошљавања, али се у исто време повећао број корисника који први пут траже новчану социјалну помоћ. У претходној години остварено је 1455 захтева, а најчешће су их добили суграђани Ромске националности, самохрани родитељи, стари, болесни, жене жртве насиља; повећава се број суграђана који траже социјалну помоћ

ради лечења, а број захтева је највећи зими када је потребно купити огрев, па ЦСР у сарадњи са партнерима додељује и огрев најугроженијим становницима Бечеја. Број породица које остварују новчану материјалну помоћ и даље је око 1000 (2003 одраслих и 611 деце).

Центар за социјални рад поред својих редовних делатности је од 2017. године увео услугу Саветовалиште за брак и породицу и ову услугу од 2020. године финансира локална самоуправа. У 2022. години Саветовалиште је пружио 204 услуге, а најчешће се обрађају жене жртве породичног насиља.

Образовање

На територији општине Бечеј ради шест основних школа, 3 средње као и школа за основно и средње образовање „Братство“ која образује и васпитава децу са сметњама у развоју.

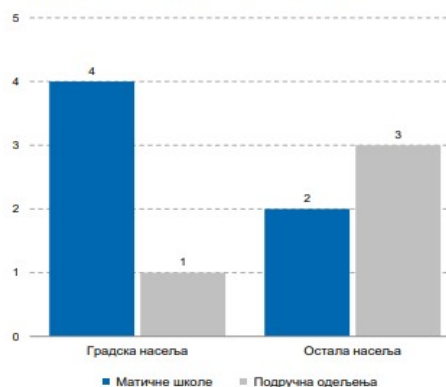
Поједине школе као ОШ „Здравко Грожански“, су кроз сопствене пројекте отвориле тему родне равноправности и кроз наставне и ваннаставне активности се баве питањима родних стереотипа и вршњачког насиља, као и економско-трговинска школа која је такође имала низ активности на тему унапређења родне равноправности и промовисања женског стваралаштва.

ОСНОВНО ОБРАЗОВАЊЕ

Основне школе — матичне школе	6	(2021)
Основне школе — подручна одељења	4	(2021)
Ученици уписани у основне школе — матичне школе		
у ниже разреде (I — IV)	1181	(2021)
у више разреде (V — VIII)	1185	(2021)
Ученици уписани у основне школе — подручна одељења		
у ниже разреде (I — IV)	57	(2021)
у више разреде (V — VIII)	37	(2021)
Нето стопа обухвата основним образовањем (%)	84,6	(2021)
Ученици који су завршили 8. разред основне школе	354	(2021)
Стопа завршавања основне школе (%)	90,9	(2021)
Стопа одустајања од школовања у основном образовању (%)	1,6	(2021)
Број деце обухваћене основним образовањем за децу са сметњама у развоју и инвалидитетом	53	(2021)
Број одраслих обухваћених основним образовањем	46	(2021)

Извор: Статистика образовања, РЗС

Основне школе према типу насеља, 2021.

Извор: Статистика образовања, РЗС

Обухват деце предшколским програмом у 2021. години је смањен иако се повећава број сати које деца проводе у предшколском програму. 2021 године основну школу је уписало 97% деце.

Обухват деце припремним предшколским програмом, 2019–2021. (%)

Циљеви одрживог развоја - индикатор 4.2.2
Извор: Статистика образовања, РЗС

Деца у предшколском образовању према дужини дневног борава, 2019–2021. (%)

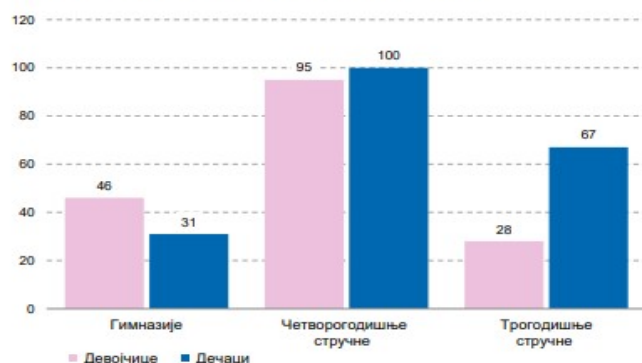
	2019	2020	2021
До 6 сати дневно	27,4	24,3	23,6
До 6 сати дневно 3 пута недељно	0,0	0,0	0,0
Од 9 до 12 сати	45,0	43,3	51,3
Дуже од 24 сата	0,0	0,0	0,0
У ППП 4 сата	17,6	18,1	16,0
У ППП целодневни боравак	10,0	14,3	9,1
Укупно	100	100	100

Извор: Статистика образовања, РЗС

ДевИнфо база, подаци за 2021. годину

Када су у питању средње школе постоји значајна полна сегрегација, значајно више девојака завршава четворогодишњу средњу школу, док више младића завршава трогодишњу.

Ученици који завршавају средњу школу, 2021.

Извор: Статистика образовања, РЗС

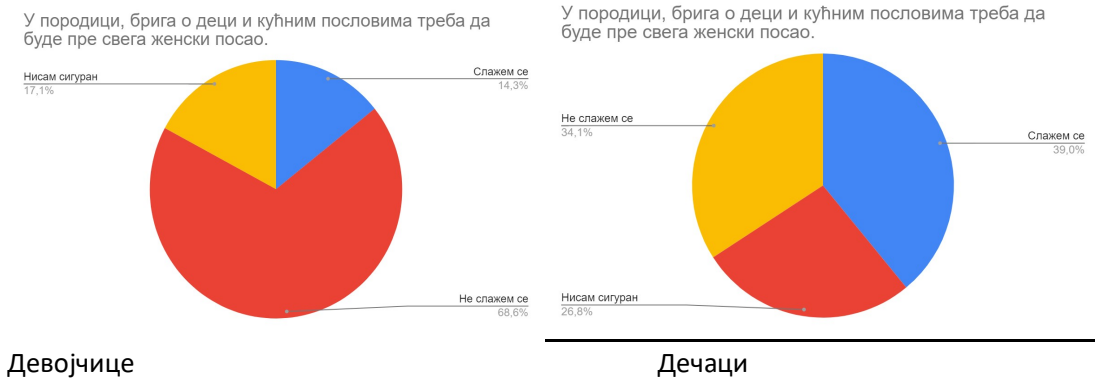
Родни стереотипи међу децом

Приликом израде ЛАПа за родну равноправност поред анкетирања грађана и грађанки на тему услова за постизање родне равноправности у општини Бечеј, кроз сарадњу са основним и средњим школама урађена је и кратка on-line анкета која је требало да покаже колико су родни стереотипи присутни међу децом. Ученици шестог разреда основних школа и ученици другог разреда средњих школа су попунили анекту која се односи на ставове о дечацима и девојчицама.

Резултат анкете за основну школу показао је велике разлике у ставовима дечака и девојчица, тачније - да су родни стереотипи далеко присутнији међу дечацима.

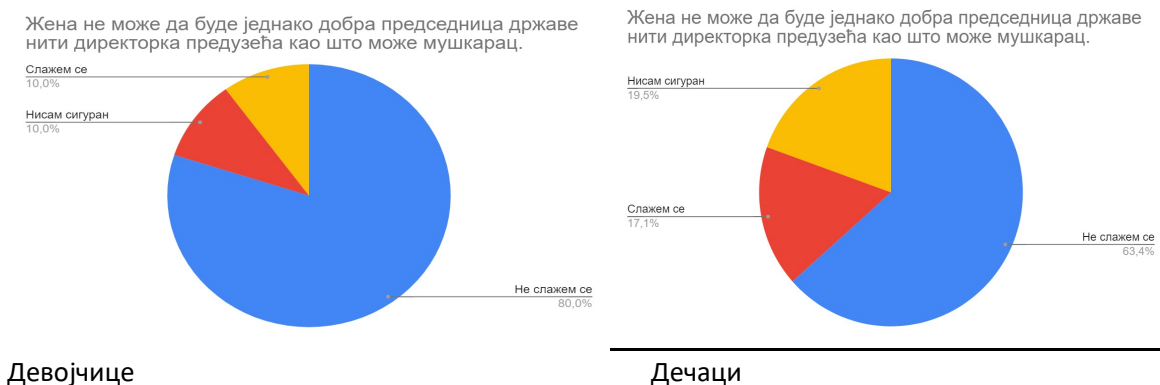
Највеће разлике у ставовима дечака и девојчица присутне су код ставова који се односе на родне улоге у породици. Тако две трећине девојчица сматра да мушкарац не треба да има главну реч у кући (68,1%), док се 18,8% слаже да ипак треба, док је код дечака тај став обрнут: не треба да буде глава куће мисли дупло мање дечака, једна трећина (34, 3%) не зна да ли треба или не и слаже се да треба, два пута више дечака (41,5%).

Такође једна трећина дечака (34,1) мисли да брига о деци и кућним пословима не треба да буде женски посао као и две трећине девојчица (68,6), а слаже се да јесте женски посао два од пет дечака (39%) и свега 14,3 % девојчица.

Мање су разлике у ставовима дечака и девојчица, када је у питању удаја и родитељство: 58,5% дечака и 40% девојчица се слаже да би девојчица требало да се уда и постане мајка, док се не слаже сваки пети дечак (22%) и 40% девојчица. Скоро сваки пети дечак и свака седма девојчица, нису сигурни у ову улогу.

Када је у питању јавни живот такође постоје значајне разлике у ставовима, с тим што се јасно види да су и дечаци и девојчице препознали да је у реду да се жене налазе на јавним функцијама.

Тако се чак 80% девојчица не слаже да жена не може да буде добар директор, нити председница, и две трећине дечака (63,4). Још увек 17,1% дечака мисли да је то тачно и тек свака десета девојчица.

Сваки други дечак (51,2%) и даље мисли да жене треба да се баве женским занимањем, а мушкарци мушким, и тек свака пета девојчица (20%). Сваки трећи дечак (29,3%) и свака друга девојчица (54,3%) кажу да не треба да буде таква подела, док није сигурна свака четврта девојчица (25,7%) и сваки пети дечак (19,5%).

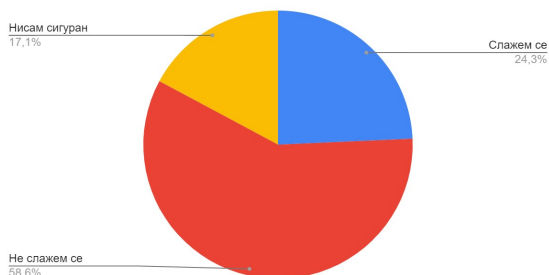
Када је у питању испољавање емоција, **да је дечак који плаче слабић мисли сваки 4 дечак (26,8%) и свака девета девојчица (12,9), не слаже се три четвртине девојчица (78,6%) и више од половине дечака (58,5).**

Да су девојчице склоне преувечичавању мисли нешто мање од половине дечака (46,3%) и петина девојчица (21,4%), док је висок проценат оних који нису сигурни и међу дечацима (36,6%) и међу девојчицама (38,6%).

Девојнице испољавају више стереотипа када је у питању понашање и изглед. Тако трећина девојница (33,3%) мисли да је за девојнице важније лепо понашање наспрам 22 % дечака (сваки пети). Ипак не, каже две трећине девојница (67,8%) док је међу дечацима више оних који су неодлучни (22%).

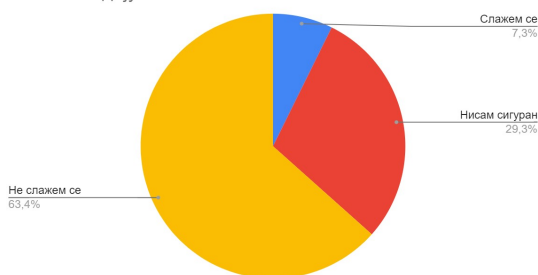
Свака 4 девојница (24%), мисли да је за девојнице важније да лепо изгледају и тек 7, 3% дечака. Готово трећина дечака не зна шта мисли о овоме (29%) док се не слаже две трећине 63,4%. Више од половине девојница (али мање него дечака) , 58, 6% се не слаже са овом тврдњом.

Важније је да девојнице лепо изгледају, него да дечаци лепо изгледају.

Девојнице

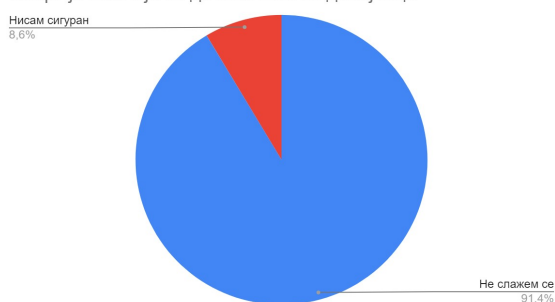
Важније је да девојнице лепо изгледају, него да дечаци лепо изгледају.

Дечаци

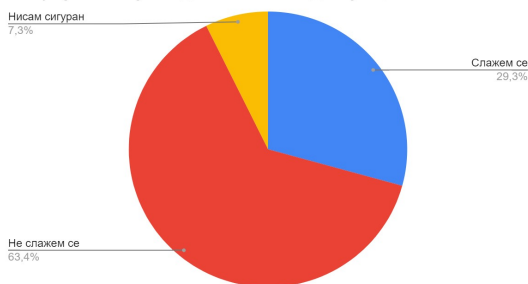
Када је у питању бављење спортом, четвртина дечака мисли да фудбал није спорт за девојнице (26,8%) и још 22% није сигурно да ли је тако (сваки пети), док 82,9% девојница јасно мисли да није тако, и свега 10% девојница нема став о томе. Занимљиво је да ниједна девојница није рекла да је спорт важнији за дечаке: њих 91,4 % се не слаже са овом изјавом, док само 8, 6% није сигурно. Више од трећина дечака 29% мисли да је спорт важнији за дечаке, а не слаже се са тим 63, 4% (две трећине).

Спорт је важнији за дечаке него за девојнице

Девојнице

Спорт је важнији за дечаке него за девојнице

Дечаци

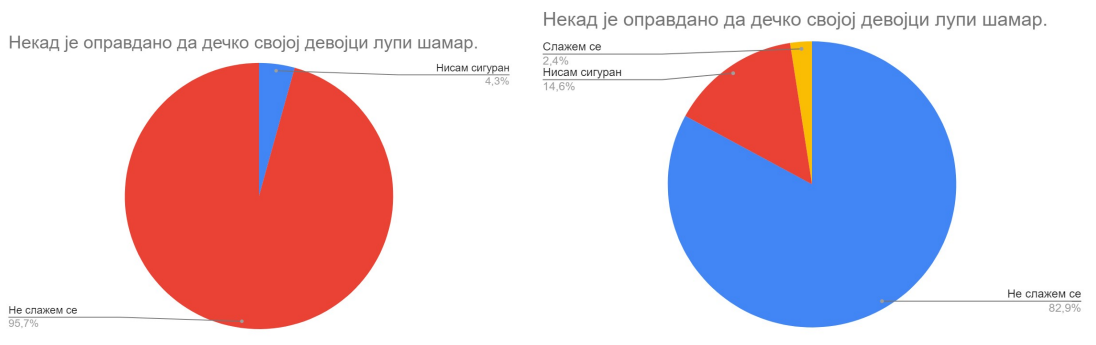
Охрабрују ставови о насиљу, мада и овде девојнице много јасније изражавају ставове против насиља и исмевања.

Ниједна девојница не мисли да је у реду да се дечак исмева зато што се понаша као „женски петко“, а само 11, 6 % није сигурно, све остале мисле да није у реду. Проблем је што сваки четврти дечак (26,8%) и даље мисли да је то у реду, али и охрабрење да скоро две трећине каже да није (63,4%).

Такође 95,7% девојница мисли да није у реду да се девојница исмева зато што је мушкарача, док то мисли опет две трећине дечака 63,4% , док овог пута готово сваки трећи дечак 31,7% није сигуран да ли је у реду или не.

Кад дечак хвата девојницу за задњицу, да то није шала и није део одрастања мисли 87% девојница и 61% дечака, док и даље сваки пети дечак мисли да је то у реду (19,5%) и исто толико њих није сигурно да ли је у реду.

Највише охрабрује податак да је 96% девојница рекло да није у реду да дечко лупи шамар девојци (само 4% да не зна) и 83% дечака. 15% дечака и даље није сигурно и само 2% мисли да је то у реду.

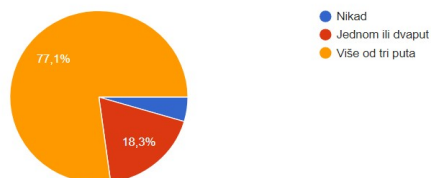
Девојнице

Дечаци

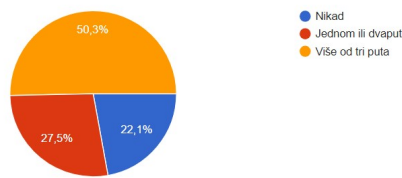
Средњошколци (ученици/це друге године средње школе) су одговарали на другачију групу питања. Оно што је код њих **охрабрује је да је велики број њих одговорио да је учествовао у кућним пословима у својој породици**. Скоро сви су (некад) учествовали у чишћењу куће (96%), велики број њих је учествовао у припремању хране (84%), три четвртине њих (76%) су били у прилици да се брину о млађим сродницима (браћа и сестре) или нешто поправљају и нешто више од половине (56%) је рекло да је учествовало у прању одеће.

Међутим кад се постави питање колико пута сте то радили у последња три месеца, онда су подаци нешто другачији и види се да **средњошколци најчешће учествују у сређивању куће/собе (77% више од три пута у послења три месеца), затим у припреми хране (50% више од три пута, и још 40% једном или два пута), док трећина њих никада није учествовала у прању одеће, а сваки пети средњошколац/средњошколка никад се нису бринули о млађим сродницима**, нити учествовали у поправци било чега. Половина средњошколаца јесте имала прилику да брине о млађој сестри или брату више од 3 пута у претходна три месеца.

Čistio kuću
153 одговора

Brinu se o млађој браћи или сестрама или другим рођацима
149 одговора

Када су у питању ставови средњошколаца, **охрабрују ставови везано за насиље**. Тако се **готово апсолутно, анкетирани средњошколци/ке, не слажу са ставом да мушкарац може да удари жену ако она не жели секс са њим, такође се не слажу и да је оправдано да мушкарац удари жену ако га превари и да жена треба да толерише насиље зато да би одржала породицу на окупу**.

Међутим и даље је око трећине оних који нису сигурни да ли је у реду шутнути геј особу ако флертује и да ли је сексуално узнемиравање жене последица тога како је она обучена (око половина се не слаже са тим ставом).

Забрињава став да трећина средњошколаца мисли да је прихватљиво да родитељи туку своју децу кад се она не понашају како треба, још трећина није сигурна и тек се трећина њих не слаже са овим ставом.

У анкетирању средњошколаца још је занимљиво било питање ко код куће обавља кућне послове, па се тако видело да мајка доминантно пере одећу, чисти кућу и стара се о кувању, док се о куповини хране и плаћању рачуна заједно старају отац и мајка.

Ko obično radi sve ove poslove u tvojoj kući?

Копирај

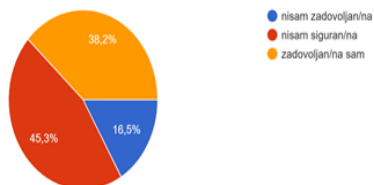
MOLIMO TE ŠTIKLIRAJ SAMO JEDNU KUĆICU ZA SVAKI ZADATAK

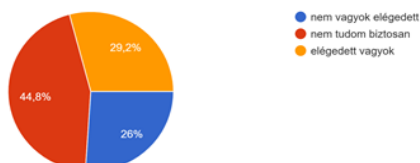
Образовање одраслих

Приликом одговорања на питања из анкете колико сте задовољни образовањем које можете да добијете у општини Бечеј, приметна је разлика у одговорима међу грађанима који су попуњавали анкету на српском и мађарском језику. Више суграђана који су попунили анкету на мађарском језику су незадовољни (чак четвртина) и мање од трећине каже да је задовољно, за разлику од суграђана који су анкету попуњавали на српском језику - где је скоро 40% грађана задовољно образовањем, а тек сваки/а шести/а испитаник/ца кажу да је незадовољан/на.

Koliko ste zadovoljni obrazovanjem koje možete da steknete u Bečeju?
170 одговора

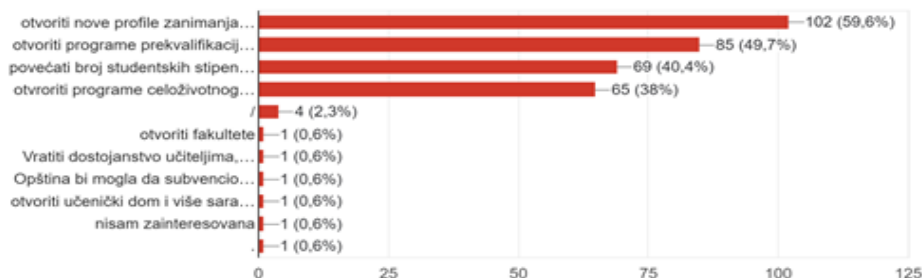
Mennyire elégedett az oktatással Óbecse területén?
96 одговора

Испитаници који су попуњавали анкету на оба језика слажу се да је потребно да се образовање унапреди тако што би се понудило више образовних профила у школама, отворили нови програми преквалификација и доквалификација, више издвајало за студентске стипендије и отворили програми целоживотног учења.

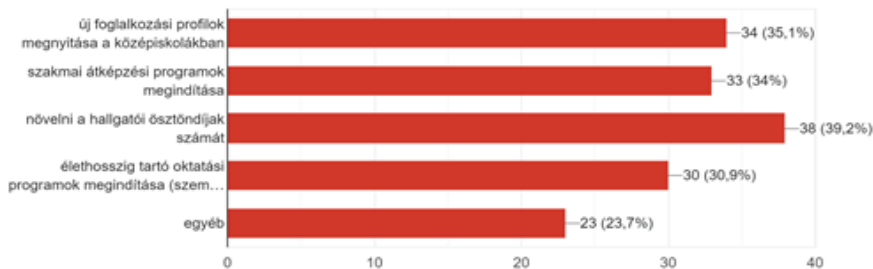
Kako unaprediti obrazovanje u Bečeju (moguće zaokružiti više odgovora)

171 одговор

Hogyan lehetne fejleszteni az oktatást Óbecsén (több válasz is bekarikázható)

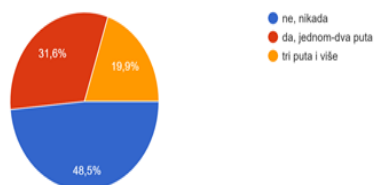
97 одговора

Обесхрабрујући је податак да половина анкетираних никада није била ни најједном семинару или обуци, а да је мање од трећине било једном до три пута. Тек сваки/а пети/а анкетирани/а су били на обукама више од три пута. Такође половина анкетираних каже да и не би наставила даље школовање, што говори о томе да нема довољно разумевања о важности целоживотног образовања и да на томе треба радити. Они који су рекли да би наставили школовање навели су и да им је за то потребан превоз, новац, слободно време и да би било добро организовати бесплатну неформалну едукацију за жене.

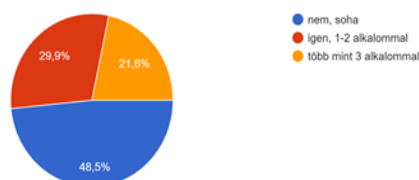
Da li ste nekad pohađali neke seminare, kurseve, kreativne radionice ili druge vrste edukacije koje su se održavale u Bečeju?

171 одговор

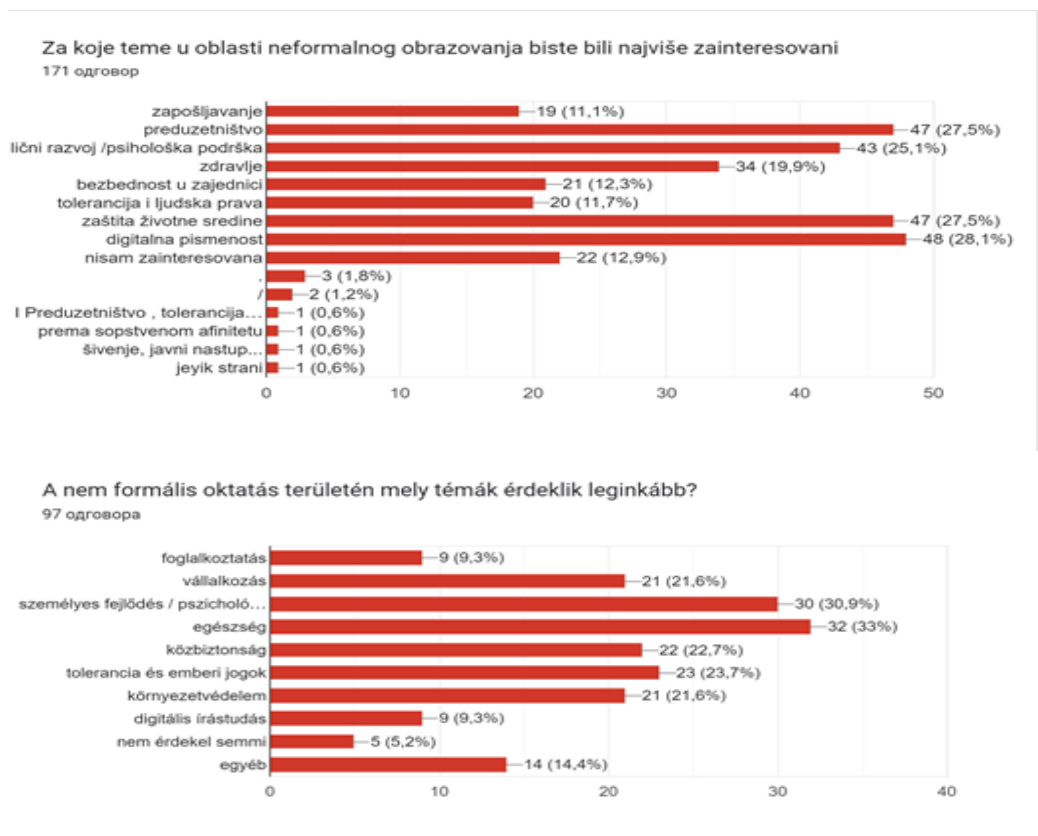

Részelt-e valaha Óbecsén tartott szemináriumokon, tanfolyamokon, kreatív műhelyeken vagy egyéb oktatásokon?

97 одговора

Они који су заинтересовани, такође су јасно навели које програме целоживотног образовања би волели: за суграђане/ке који су анекту попуњавали на српском језику најзанимљивије теме су дигитална писменост, предузетништво, заштита животне средине, лични развој/психолошка подршка и здравље; док су за суграђане/ке који су анекту попуњавали на мађарском језику то лични развој/психолошка подршка и здравље.

Здравље

Када је у питању здравље, током испитивања ставова грађана за израду локалног акционог плана кроз анекту и кроз фокус групе, грађани су најмање били задовољни овом облашћу, пре свега бројем лекара који су на располагању и у Дому здравља и у сеским амбуланатама, иако је то број који је у складу са прописаном статистиком Министарства здравља.

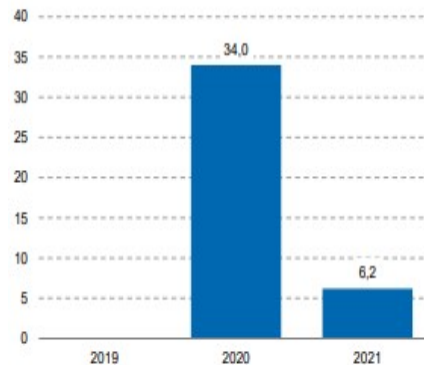
Основни подаци, 2021.

Број лекара	41
Број лекара на 1 000 становника*	1,2
Лекари — здравствена заштита деце (на 1 000 становника)	1,3
Лекари — здравствена заштита школске деце и омладине (на 1 000 становника)	0,6
Лекари — здравствена заштита одраслог становништва (на 1 000 становника)	0,6
Стоматолози — стоматолошка заштита деце, школске деце и омладине (на 1 000 становника)*	0,8
Лекари — здравствена заштита жена (на 1 000 становника)	0,07
Обухват жена у току првог триместра трудноће савременом здравственом заштитом (%)	129,7
Обухват трудница патронажним посетама (број)	0,2
Број оболелих од туберкулозе	0
Инциденција туберкулозе (на 100 000 становника)	0,0
Процент деце која су вакцинисана против дифтерије, тетануса и великог кашља у првој години живота (%)**	99,0
Процент деце која су вакцинисана против малих богиња у првих 18 месеци живота (%)**	96,1

Циљеви одрживог развоја - *индикатор 3.с.1; **индикатор 3.б.1
Извор: Институт за јавно здравље Србије

Стопа малолетничких порођаја, 2019–2021. (на 1 000 порођаја)

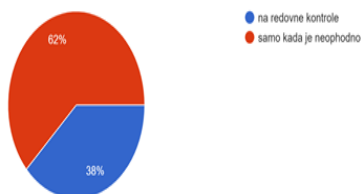

Извор: Институт за јавно здравље Србије

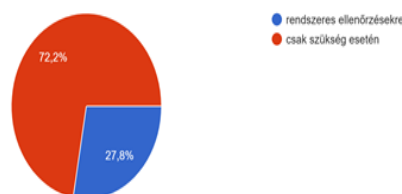
Податак који забрињава је да је у граду повећан број малолетничких трудноћа. Такође у анкети којом су испитивани ставови грађана и грађанки општине Бечеј о животу у општини, грађани су изказали највеће незадовољство управо када је у питању здравствена заштита. У отвореним одговорима навели су да су кључни проблеми, везани за здравље, предуге листе чекања, заказивање и чекање на неке анализе, недостатак специјалиста, недостатак гинеколога, финансије, свакодневни стрес, кардио-васкуларне болести, дијабетес и рак и сл.

Две трећине грађана на оба језика изјавило је да води рачуна о исхрани (67%) и готово исти тај проценат да код лекара одлази само кад је неопходно (око трећине суграђана одлази и на редовне контроле).

Kod lekara odlazim
171 одговор

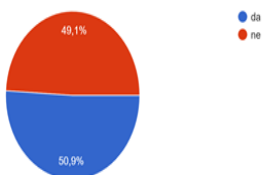

Megyek az orvoshoz
97 одговора

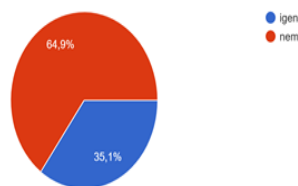

Посебно забрињава податак да је тек око половине суграђанки, која је одговарала на српском језику, одговорила да редовно иде код гинеколога, док је то свега трећина оних жена које су одговарале на мађарском језику.

Redovo idem kod ginekologa(za žene)/ urologa (za muškarce)
171 одговор

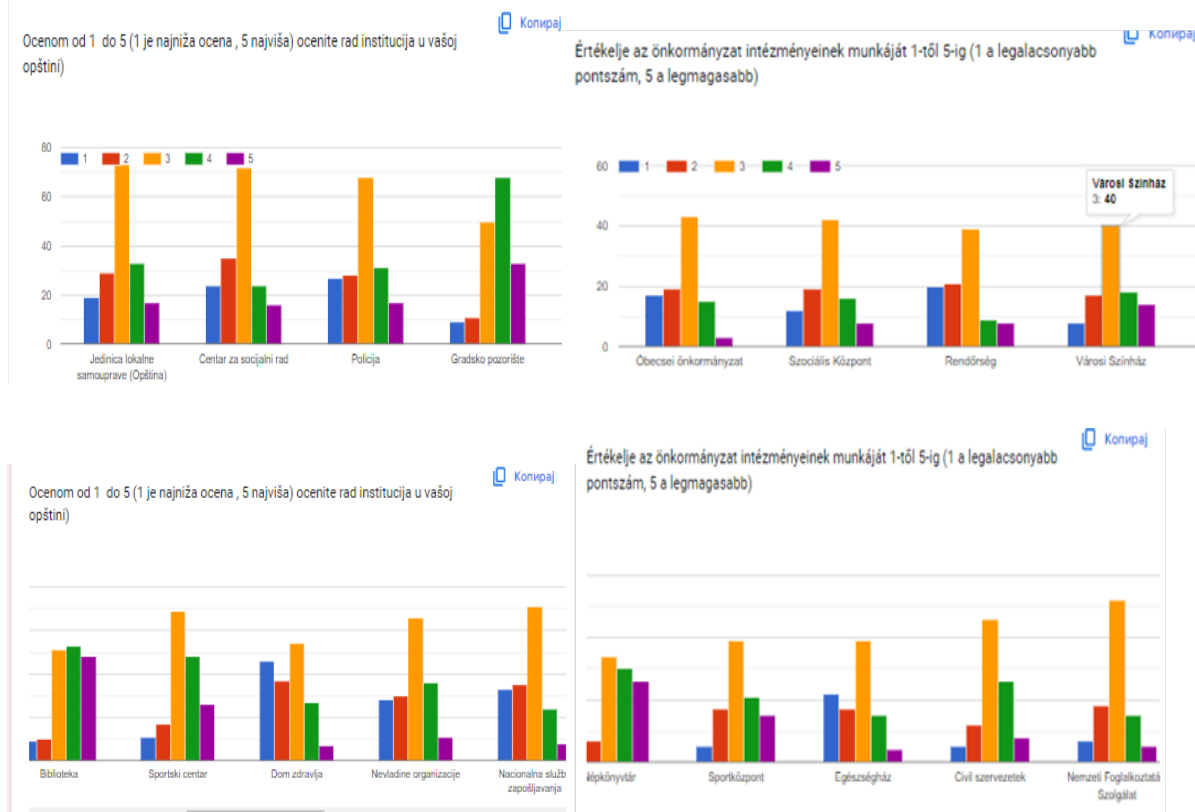
Rendszeresen járok nőgyógyászhoz (nők) / urológushoz (férfiak)
97 одговора

Охрабрује податак да је свега једна четвртина испитаника одговорила да пуши, али у исто време готово 60% анкетираних нема никакву физичку активност (мање од трећине упражњава неки спорт).

Приликом попуњавања анекте сви грађани/ке су били замољени да оцене рад локалних инситуција:

Најбоље оцене су добиле установе културе (Позориште и Библиотека) а најлошије је оцењен Дом здравља. Високе оцене су још добиле образовне институције, а међу њима највишу оцену Гимназија. Дobre оцене добиле су и месне заједнице, организације цивилног друштво и спортске организације.

3.4. Безбедност грађана/ки и насиље у породици

Безбедност жена је у претходној фази реализације ЛАПа била у фокусу локалне самоуправе и то посебно безбедност жена у јавном простору (обновљени су и изграђени нови тротоари, улична расвета, кружни токови, постављени семафори), али и кроз програме превенције насиља у породици.

Центар за социјални рад је у свом годишњем извештају известио да је у 2022. години њихов тим за заштиту од насиља пружио подршку за 143 особе жртве насиља, односно да се радило о 209 пријава насиља. Полиција у својим евиденцијама бележи 218 пријава догађаја везано за насиље у породици у 2022. години што је пораст у односу на 2021. годину када је било 176 пријава (24%).

У општини делује Група за координацију и заштиту коју чине Центар за социјални рад, Полиција и Основно јавно тужилаштво, која је од формирања изрекла 370 хитних мера. Састанци тима се одржавају сваких 15 дана, а према извештају полиције у 2022. години **није било случајева кривичног дела насиља у породици са тежим телесним повредама и није било фемцида.**

У последњем годишњем извештају Центра за социјални рад Бечеј наводе да је један од проблема са којим се сусрећу непостојање решења за адекватно збрињавање жртве насиља (мајке) са дететом, односно децом. Једина алтернатива која је на располагању јесте збрињавање деце у хранитељску породицу што је изузетно негативно и неприхватљиво за децу због одвајања мајке и због тек претрпљене трауме насиља.

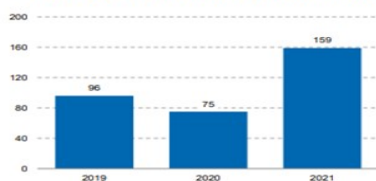
Полиција је известила да има 140 догађаја са исходима (покренутим поступцима), а забрињава податак да се у 60 случајева ради о повратницима, као и да су у 13 случаја прекршене хитне мере. Центар за социјални рад је током 2022. године у сарадњи са локалном организацијом „Бечејско удружење младих БУМ“ и локалном самоуправом уз подршку Агенције Уједињених нација за родну равноправност UN WOMEN, радио на реализацији програма „Ка унапређеној безбедности жена на територији општине Бечеј“, кроз који су се реализовали циљеви ЛАПа везани за безбедност жена. У фокусу је била превенција насиља у породици и оснаживање жена, па су теме које су реализовале током радионица биле насиље у породици, самоорганизовање и план заштите, услуге центра за социјални рад, комуникација и ненасилно решавање конфликта и сл. Ове радионице значајно су утицале на то да је број пријава насиља порастао и да нема случајева фемцида у општини.

Према подацима Центра за социјални рад расте број младих људи који имају проблем у понашању (150 у 2022. години) што спада у родна питања, имајући у виду да међу корисницима доминирају младићи и да има значајан број повратника.

Број пријављених случајева породичног насиља према деци	24	(2021)
Број пријављених случајева породичног насиља према женама	118	(2021)
Број деце у сукобу са законом (6–17 година)	159	(2021)
Стопа деце у сукобу са законом (6–17 година) (на 1000 деце)	36	(2021)

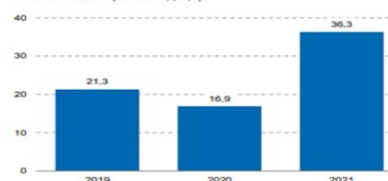
Извор: Републички завод за социјалну заштиту

Број деце (6–17 година) у сукобу са законом, 2019–2021.

Извор: Републички завод за социјалну заштиту

Стопа деце (6–17 година) у сукобу са законом, 2019–2021. (на 1000 деце)

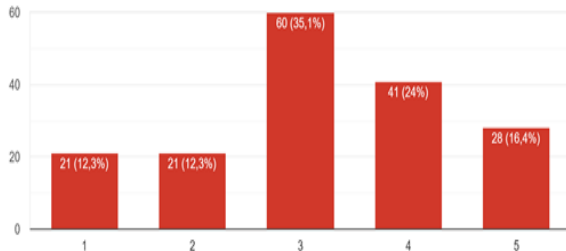
Извор: Републички завод за социјалну заштиту

Одговарајући на питања из анкете грађани су као најзначајније безбедносне проблеме у месту навели да су то слаба осветљеност у граду и селима, недовољна физичка присутност полиције (посебно у селима) и спора интервенција полиције, крађе, неуређеност јавних површина, пси луталице, недостатак комуналне полиције, безбедност у саобраћају и насиље у породици.

Већина грађана/ки која је анекту попуњавала на српском језику је навела да се осећа безбедно на територији општине, са тим што доминирају они који безбедност оцењују средњом оценом 3 (трећина суграђана). Међутим, они који су попуњавали анекту на мађарском језику се доминантно осећају небезбедно, а сваки/а пети/а анкетирани на мађарском језику се осећа попуно небезбедно (оцена 1).

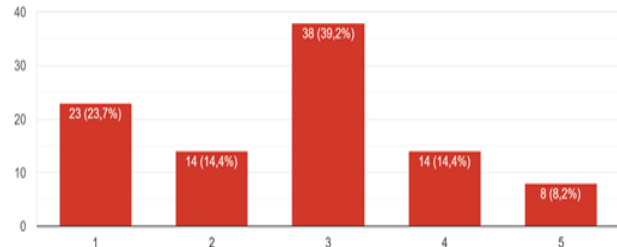
Osećam se bezbedno u svom mestu .

171 одговор

Biztonságban érzem magam a településemen

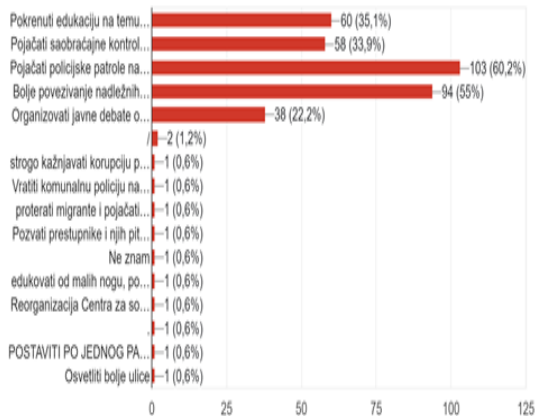
97 одговора

За решење проблема безбедности анкетирани грађани/ке сматрају да је неопходно повећати број полицијских патрола и боље координирати/повезати рад постојећих институција. Затим следи едукација грађана/ки, појачавање саобраћајних патрола и јавне дебате о безбедности грађана/ки у општини.

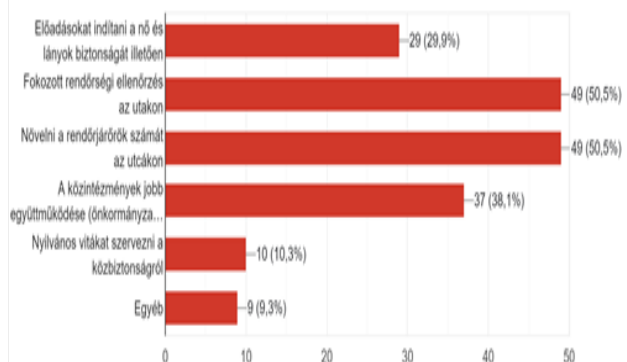
Šta je potrebno učiniti u opštini Bečej da se poboljša bezbednost ? (možete označiti više odgovora)

171 одговор

Mit kellene tenni Óbecse községben a biztonság javítása érdekében? (több választ is megjelölhet)

97 одговора

3.5 Положај сеоских жена

Претходни ЛАП за родну равноправност садржао је посебан циљ и активности које су се односиле на положај сеоских жена. И овог пута је посебна пажња посвећена овој групи имајући у виду њихов специфичан положај у заједници. Жене са села су преко секретара/ки Месних заједница, лица задуженог за родну равноправност и партнерских локалних организација, биле позване да попуне анкету намењену свим грађанима/кама. Поред тога, потребе сеоских жена посебно су анализирани у фокус групама које су организоване у свим Месним заједницама.

Tokom marta realizovane su fokus grupe sa ženama u pet mesnih zajednica u selima opštine Bečeј. U organizaciji su pomogli sekretari mesnih zajednica i udruženja građana.

Mart 2023. godine. Pet mesnih zajednica.

Razgovori su u proseku trajali oko sat i po vremena uz učešće od osam do 15 žena. Želja je bila da se razgovara sa ženama različitih starosti, ekonomskog statusa i drugo.

Контекст у коме живе сеоске жене у општини Бечеј:

Пољаница: Жене са којима смо разговарале углавном се баве пољопривредним пословима. Највише је оних које раде сезонске послове. У селу нема послова осим оних везаних за пољопривредну производњу. Већина жена има свакодневне послове око стоке и других домаћих животиња које гаје у двориштима. Због малих пензија неке жене са којима смо разговарале одлазе у Бечеј да спремају по кућама и тако пуне кућни буџет.

Радичевић: Неколико младих брачних парова и породица је искористило могућност да путем конкурса купе кућу у селу. Због тога верују да ће се повећати број деце у селу у наредним годинама. Сматрају да више нема кућа које би се могле купити на конкурс јер су остале само оне које су у веома лошем стању. Остају или долазе и млади који нису куповали куће преко конкурса. У Радичевићу су нам рекли, а и од жена у другим местима смо чуле да су мештани прилично разочарани, немају поверења и наду у унапређење квалитета живота.

Бачко Петрово Село: Поједине жене из фокус групе су учествовале и у претходном циклусу израде ЛАПа и похваљују приступ изради документа који се и сад примењује. Кажу да је претходни план био конципиран према потребама жена.

Дрљан – Милешево: У селу живе већином старији људи. Не баве се пољопривредом и узгојем стоке, углавном примају пензије које су недовољне за издржавање. Садржаји у селу – нема готово никаквих културних и спортских дешавања, постоје само продавнице прехранбене робе а и оне су слабо снабдевене. Сматрају да им је потребна нека врста удруживања, тачније удружење сеоских жена.

Бачко Градиште: Око 60 одсто житеља живи од пољопривреде, на неки начин. Једна присутна жена каже: Да супруг не ради у иностранству не би могли да прехране породицу. Послодавац код ког ради у Бечеју јој не плаћа путне трошкове.

Кључни проблеми за жене које живе на селу

Јавни превоз: Један од водећих проблема

Бачко Петрово Село: аутобуске линије су смањене, нарочито је проблем превоз током ђачких распуста.

Пољаница: Аутобуске линије су везане само за школску годину. Током распуста не могу до Бечеја и назад. Због одређених послова (лекар, општина и друга администрација, банка) их вози секретар месне заједнице.

Дрљан – Милешево: недостатак аутобуских линија за Бечеј и назад. Превоз би највише значио старијим људима.

Бачко Градиште: Недостаје аутобуски превоз у вечерњим сатима јер се тада културни садржаји организују у Бечеју, а немају сви новац за такси, а још мање да имају аутомобил.

Радичевић: Током распуста само једна линија вози за Бечеј и две за повратак. Аутобуска стајалишта су лоша – нема заштите од кише нити од ветра

Инфраструктура:

Пољаница: незадовољне су квалитетом воде из јавног водовода и кажу да је пуна хлора. Потребна је реконструкција осталог дела пута Пољаница - Бечеј. У селу недостаје мобилијар - клупе, канте за отпатке, боље уређење парка и дечје игралиште које није у функцији.

Бачко Петрово Село: пожалиле су се на стање са игралиштем на Макадију (део села). Центар села и парк су недовољно уређени.

Дрљан и Милешево: немају игралиште за децу као ни садржаје за децу. Потребно је уредити тротоар између два села.

Бачко Градиште: селу недостаје уређење – центар села није довољно уређен. Вода није за пиће, а и цевовод је стари.

Радичевић: и даље је проблем код S кривине

Здравство и здравствене услуге

Дрљан – Милешево: Нису задовољни лекаром који ради у селу два пута седмично. Често не стигну на ред иако имају заказано. Сваког дана имају на располагању медицинску сестру и тиме су задовољне. Амбулатну је потребно окречити. У селу нема апотеке. Раније је постојала идеја да се покрене „мобилна апотека“.

Бачко Градиште: Имају лекара у две смене.

Радичевић: здравство – нису задовољни лекаром због чега су се и жалили руководству Дома здравља.

Пољаница: докторка и медицинска сестра долазе једном недељно. Раније је медицинска сестра долазила свакодневно.

Бачко Петрово Село: кажу да им недостаје педијатар у селу. Кажу да за његов рад постоје услови и да је горњи део објекта Дома здравља Бечеј где је некада била ординација педијатра адекватно опремљен. Такође је потребан зубар, као и лаборант за вађење крви јер се дешава да се некад и више од 70 људи чека. Такође би било потребно да специјалиста интерниста или гинеколог ординира једном недељно.

Могућност запослења и послови који им се нуде

Бачко Петрово Село: много жена нема посао, а желеле би.

Пољаница: као проблем наводе то што послодавци у Бечеју не желе да снесу трошкове превоза до села и назад и је то један од разлога зашто су жене у Пољаници углавном незапослене.

Дрљан – Милешево: жене се углавном баве пољопривредом и развијају породична пољопривредна газдинства. Неколико жена свакодневно у две смене путује за Бечеј и ради у текстилној индустрији. Неке жене гаје поврће у пластеницима, а уз то обрађују своју и земљу у закупу. Производи у пластенику су непрскани и продају читав асортиман. Кажу да је тешко бавити се и пољопривредом и бити запослен.

Бачко Градиште: много жена ради у тамошњој фабрици Костел, а један део у Бечеју, такође у текстилној индустрији. У селу има око 100 пољопривредних газдинстава и да је од тога мало жена које су власнице. Има много жена које раде неправљене на њивама и међу њима има и старијих жена. Жене са којима смо причале кажу да су послови које раде слабо плаћени. Рекле су да су им потребне додатне обуке како би могле да се оспособе да раде од куће и да раде допунске послове. Потребан им је језик средине и друге радионице и генерално већа подршка за доквалификацију и преквалификацију јер осим посла у текстилној индустрији или у трговини или лети сезонских послова, нема неког избора.

Услуге које пружају надлежне институције

Пољаница: сматрају корисним што су запослене Центра за социјални рад Бечеј долазиле претходне године у оквиру пројекта и организовале информативне радионице. Неколико жена су након тога постале кориснице услуга социјалне заштите. Предлажу да запослене из ЦСР долазе на свака три или четири месеца. Од стручњакиња Центра за социјални рад су чуле доста о томе како могу да пријаве насиље у породици, али им није пријатно да о томе разговарају са нама. Задовољне су радом и ангажманом секретара месне заједнице Стевана Племића.

Бачко Петрово Село: присутне жене су изразиле задовољство радионицама Центра за социјални рад које су реализоване током лета и јесени прошле године у оквиру једног пројекта. Предшколска установа – од пре две године поново постоје јаслице, а потребно је увести целодневни боравак за одређене групе.

Радичевић: један од предлога јесте да би било добро да представници локалне самоуправе долазе у село повремено и да мештане информишу о могућностима за привређивање и предузетништво.

Дрљан – Милешево: услуге локалне самоуправе – конкурсе прилагодити потребама и могућностима већем броју грађана (не могу сви да мењају све прозоре одједном). Потребно је побољшати уличну расвету јер је ноћу доста мрачно. Инспекција би требало да натера власнике напуштених кућа да уреде испред.

Бачко Градиште: да се повећа број запослених у вртићу јер су, иначе, родитељи ти који иницирају акције уређења околине објекта да би оно било уредно.

Безбедност

Бачко Градиште: присутне жене су истакле да су забринуте за безбедност деце у школи и траже да се појача надзор проблематичне деце и да се ту укључи центар за социјални рад. Кажу да није ретко да се организују масовне туче испред и око школе. Сматрају да би школски полицајац био од користи да се унапреди безбедност деце. Испричале су да је ученик физички насрнуо на наставницу и да их је то узнемирило; Жене се у селу не осећају безбедно на улицама јер има доста паса луталица. Кажу да је потребно да се заврши стаза до Бисерног острва јер је ту пре неколико година била тешка саобраћајна несрећа и да неретко има проблема са брзом возњом. Такође шлепери праве проблем у саобраћају на главном путу. Родитељи прате децу у школу због преласка тог пута.

Дрљан – Милешево: осећају се узнемирено због убиства мештанке. Такође сматрају да би било добро појачати полицијске патроле јер није довољно да полицајац обилази село два пута недељно. У селу има много пензионерки које живе саме и има много крађа. Неке од жена су сведочиле о упадима у куће усред дана. Проблем у саобраћају праве возачи камиона који пребрзо пролазе кроз село. Предлажу лежећег полицајца на улазу у село. Безбедност је генерално проблем.

Бачко Петрово Село: пси луталице поново праве проблем. Постоје учестала разбојништва, крађе. Полиција би требало чешће да патролира по селиу. Саобраћајна сигнализација на појединим раскрсницама не постоји. Инфраструктура на важним местима није прилагођена особама са инвалидитетом.

Радичевић: безбедност – има поно жена и старијих у селу који живе сами. Било би добро да полицијска партола чеђће долази, посебно ноћу, то би генерално допирнело осећају сигурности

Пољаница: проблем праве пси луталице који их неретко вијају на путу према Бечеју јер лети углавном бициклима или електричним бициклима иду до града, будући да нема аутобуског превоза.

Шансе и потребе за усавршавањем

Пољаница: радионице за стицање и унапређење личних вештина су им се много допале у претходном периоду. Посебно им се допао курс шивења, а волеле би да буде организован и неки други циклус.

Бачко Петрово Село: било би добро организовати курсеве језика средине, курсеве страних језика попут енглеског, највише за децу. Сматрају да су им потребни геронто курсеви јер има доста старог становништва. Уз то би било корисно да имају здравствене радионице, као и радионице информатичке писмености да могу да буду у контакту са децом која су у иностранству.

Бачко Градиште: убудуће би требало организовати следеће курсеве: кувар, маникир, фризер, као и друге креативне активности. Обуке и курсеви су их у претходној години зближиле.

Радичевић: обуке: жене су жељне примера добре праксе. Доста жена услужно припрема храну и било би добро да више жена има могућност да ради допунске послове. Обуке: важно им је да се обучавају – мађарски језик да усаврше и науче. Заинтересоване су да сазнају више о социјалном предузетништву и да виде примере добре праксе у оближњим местима и градовима у вези са женским предузетништвом и пољопривредном производњом, највише органском

Рекреација:

Пољаница: Предлажу рекреативне активности.

Бачко Петрово Село: жене кажу да немају услова за рекреацију. Фитнес је био организован годинама уназад, сада не.

Бачко Градиште: потребно је уредити куглану. Женски куглашки део укинута иако је био изузетно успешан. Овај простор би могао да се користи за рекреацију жена.

Радичевић: фитнес за жене је организован у сали школе.

Још предлога локалној самоуправи:

Пољаница: Предложиле су да конкурси буду намењени и за обнову кућа, а не само за куповину јер већина становништва живи у својим кућама. Предложиле су да се успостави пракса редовнијег обавештавања о конкурсима.

У **Радичевићу** тренутно нема јаслица, родитељи децу тог узраста возе у Бечеј. Иначе је укупно у вртићу до 20 деце. Изузетно су биле задовољне психолошким саветовалиштем и радионицама које су биле организовано током лета и јесени.

4. Циљеви и активности

Радна група за израду Локалног акционог плана је након размотрених података о стању у општини, дискусије о капацитетима и могућностима локане самоуправе, жељеним променама у заједници донела одлуку да Акциони план садржи пет стратешких циљева (области):

- 1. Повећање запошљивости жена и афирмисање и унапређење женског предузетништва**
  - а. Креирање посебних програма за економско оснаживање жена и развој женског предузетништва
  - б. Повећање запошљивости жена посебно жена из угрожених група становништва
  - в. Афирмација женског предузетништва и повећање конкурентности женског бизниса
- 2. Унапређење положаја сеоских жена**
  - а. Поддршка и афирмација удружења сеоских жена
  - б. Повећана политичка партиципација жена са села
  - в. Развијање и побољшање услуга намењених сеоским женама
- 3. Унапређење услуга на територији општине Бечеј, како би у већој мери одговарале потребама грађана и грађанки**
  - а. Унапређен приступ здравственим услугама
  - б. Унапређен приступ услугама социјалне заштите, посебно у ситуација насиља у породици и другим облицима насиља
  - в. Унапређена безбедност жена у заједници кроз рад полиције у заједници
- 4. Промоција родне равноправности и смањење родних стереотипа**
  - а. Промоција родне равноправности кроз садржаје у установама културе
  - б. Промоција родне равноправности кроз рад образовних институција
  - в. Унапређени услови за девојчице и жене да се баве спортом
- 5. Унапређени капацитети локалне самоуправе да уводи родну перспективу у своје политике и програме.**
  - а. Подизање капацитета запослених за увођење родне перспективе у рад ЈСЛ
  - б. Оснаживање и промовисање механизма за родну равноправност у општини
  - в. Унапређивање родне равноправности кроз сарадњу са локалним ОЦД

Следи разрада сваког од стратешких циљева:

1. Повећање запошљивости жена и афирмисање и унапређење женског предузетништва

Појединачни циљ	Активности	Индикатори	Резултати	Носиоци активности	Остали актери	рок	Извор финансирања
1.1. Креирање посебних програма за економско оснаживање жена и развој женског предузетништва	1.1.1. унапређење капацитета општинске службе да пружа саветодавну подршку предузетницама и женама које желе да покрену бизнис	Број пружених консултација и број жена који се обратио општинској служби	Повећана заинтересованост жена за покретање бизниса Повећан број предузетница	Општина, одељење за привреди НСЗ	Национална служба за запошљавање Локалне организације	2024 2025	Одвојена средства у буџету Средства НСЗ Пројекти Покрајине Донаторска средства
	1.1.2. организовање инфо сесија за грађанке и грађане који желе да покрену властито посао	Број оранизованих инфо сесија					
	1.1.3. организоване обуке за писање бизнис плана и редовно пружање информација о конкурсима и програмима	Број обука Број људи који је похађао обуке					
1.2. Повећање запошљивости жена с посебним акцентом на запошљивост жена из угрожених група	1.2.1. организовање обука за преквалификације и доквалификације;	Број обука Врсте обука Број жена које су похађале обуке Број ангажованих након обука	Повећане шансе за запошљавање жена Повећане вештине и знање жена Повећано самопоуздање жена из угрожених категорија Побољшан положај жена из угрожених категорија	Општина координира	Национална служба запошљавања Организације цивилног друштва		НСЗ Покрајински фондови Донатори и локалне организације
	1.2.2. организовање обука за информатичку писменост и језик средине	Број обука Број жена који је похађао обуку					
	1.2.3. Информисање о постојећим програмима и развијање нових програма у складу са захтевима	Број инфо сесија Број жена који се обраћа инситтуцијама					
	1.2.4. организовање психосоцијалне	Број теренских посета Број инфо сесија					

	подршке за жене из угоржених категорија и координација система за подршку овим женама	Број радионица Број корисница					
1.3. Афирмација женског предузетништва	1.3.1. организовање посета маркетима и сајмовима	Број организованих посета	Повећана видљивост женских предузетничких радњи	Општина	Локалне организације Привредна комора Војводине Туристички савез		Туристички савез Удружење послодаваца Донаторска средства
	1.3.2. организовање обука за маркетинг и промоцију производа	Број организованих обука Број корисника					
	1.3.3. јавне кампање за афирмацију женског предузетништва	Број наступа Дистрибуиран инфо материјал					

2. Унапређење положаја сеоских жена

Појединачни циљ	Активности	Индикатори	Очекивани резултати	Носиоци активности	Остали актери	Рок	Извори финансирања
2.1. Подршка и афирмација удружења сеских жена	2.1.1. Финансирање удружења сеоских жена, кроз програме намењене НВО и друге програме	Број организација које су добиле средстава Износ средстава Број конкурса са овим циљем	Оснажене женске организације Већи број активних жена	Општина Службе друштвених делатности	Одбор за РР Локалне организације	2024 2025	Општина
	2.1.2. Организована сарадња са општином и другим актерима	Број састанака са удружењима Врста информација и теме које се размењује и дискутује	Удружења сеоских жена активно учествују у животу заједнице Повећање капацитета удружења	Општина Савети месних заједница	ОЦД и друге инститиције у граду		Општина
2.2. повећана политичка партиципација жена са села	2.2.1. Информисање и укључивање организација жена са села у савете и радна тела општине	Број састанака са сеоским женама Број представница удружења које учествују	Повећан утицај женских организација и жена са села на доношење	Општина Савет за родну равноправност	Организације цивилног друштва Медији		Општина Покрајина Донаторске организације

		(присуствују) раду савета и радних тела	одлука	Месне канцеларије			
	2.2.2.. Повећање броја жена у сеоским месним заједницама кроз подршку женама да се кандидују	Број новоизабраних жена у савете месних заједница	Повећана политичка партиципација жена	Општина Савет за РР Лице задужено за РР	Удружења жена Медији Друге НВО		Општина Донаторске организације
2.3. развијање и побољшање услуга намењених сеоским женама	2.3.1. Унапређење превоза и уређење аутобуских стајалишта	Број нових стајалишта Број нових линија Ставови жена о превезу	Повећана мобилност жена са села Лакши приступ услугама жена на селу	Општина			Општина Покрајина
	2.3.2. Повећање приступа здравственој заштити жена са села	Бр. лекара који раде у селу, радно време Ставови жена о здравственој заштити	Повећан приступ здравственој заштити	Дом здравља Општина	Удружења Жена		Дом здравља Донаторска средства
	2.3.4. Културна дешавања учинити доступним сеоским женама	Број представа који се одржава на селу Број организованих превоза за долазак на културне догађаје сеоских жена	Жене са села учествују у културном животу заједнице	Дом културе Општина	Удружења сеоских жена		Дом културе Општина Донаторска средства
	2.3.5. Развијање других услуге према потреби	Број одржаних састанака	Жене се села имају већи приступ услугама	Удружења сеоских жена	Општина Лице за родну равноправност		Општина Донаторска средства

3. Унапређење услуга на територији општине Бечеј у складу са потребама грађанки и грађана

Појединачни циљ	Активности	Индикатори	Очекивани резултати	Носиоци активности	Остали актери	Рок	Извори финансирања
3.1. Унапређен приступ здравственим услугама	3.1.1. повећан број лекара у Дому здравља (гинеколог пре свега)	Број лекара Број гинеколога	Повећан приступ жена здравственој заштити	Дом здравља	Општина	2024 2025	Дом здравља Општина
	3.1.2. организована здравствена едукација	Број едукативних програма током године	Повећана информисаност	Дом здравља	Општина Медији		Општина Дом здравља

	и превенција (рак дојке, дијабетес...)	Број корисница/ка Број медијских садржаја	жена		Удружења жена		
3.2. Унапређен приступ услугама социјалне заштите, посебно у ситуација насиља у порорици и другим облицима насиља	3.2.1. повећана информисаност жена о раду ЦСР и услугама које могу добити	Број жена које знају какве услуге пружа ЦСР Број корисница ЦСР Број и врста услуга	Функционисање система заштите од насиља у породици Повећан приступ жена социјалним услугама	ЦСР Општина	Удружења Друге НВО Медији		Општина ЦСР Покрајина Донатори
	3.2.2. Повећан спектар социјалних услуга у општини	Повећани капацитети и услуге ЦСР Број акредитовних услуга других пружаоца социјалних услуга	Повећан приступ услугама социјалне заштите рањивих група жена	ЦСР Општина Удружења	Друге НВО		Општина Министарство Покрајина Донатори
3.3. Унапређена безбедност жена у заједници кроз рад полиције у заједници	3.3.1. Повећан рад полиције у заједници и координација са другим институцијама у општини	Већи број полицијаца који је едукован за насиље у породици Кампање које спроводи полиција Ставови грађана о присуству полиције у заједници Број заједничких састанака са другим институцијама	Грађанке се осећају безбедније Број пријава за насиље у породици	ПУ Нови Сад Полицијска станица Бечеј	Општина Локалне организације		Министарство Општина Донаторска средства

4. Промоција родне равноправности и смањење родних стереотипа у заједници

Појединачни циљ	Активности	Индикатори	Очекивани резултати	Носиоци активности	Остали актери	Рок	Потребна средства
4.1. Промоција родне равноправности кроз садржаје у установама културе	4.1.1. установе културе креирају програме који се односе на смањење родних стереоти и промоцију женског стваралаштва	Број програма у институцијама Теме које су заступљене	Смањење родних стереотипа у јавности	Позориште Библиотека Музеј Општина	Медији Друге НВО донатори	2024 2025	Општина Покрајина Донаторска средства
4.2. Промоција родне	4.2.1. Образовне институције уводе	Број наставних јединица	Смањење родних стереотипа код	Школе Вртићи	Општина Установе		Општина Школе

равноправности кроз рад образовних институција	активности намењене смањењу родних стереотипа кроз своје образовне програме	број предмета у оквиру којих се интегрише тема број и узраст деце	деце		културе		Покрајина
	4.2.2. повећан број спортских активности за девојчице у школама, посебно у селима	Број девојчица у школском спорту у основним и средњим школама	Повећана спортска активност девојчица	Школе Спортски савез	Општина		Спортски савез Покрајина
	4.2.3. Образовне институције креирају ваннаставне садржаје за промоцију равноправности смањење предрасуда и сарађују са другим институцијама	Број и врста ваннаставних садржаја Број институција са којима се сарађује	Смањење родних стереотипа код деце	Школе Установе културе Локалне организације	Општина		Школе Општина Донаторска средства
4.3. Унапређени услови за бављење спортом жене и девојчице	4.3.1. Развијени програми за жене и девојке и кампање за привлачење девојака и жена да се баве спортом	Број развијених програма посебно на селу Број жена и девојчица који се баве спортом Врста спортова	Повећан број девојчица и жена који се баве спортом	Спортска удружења Спортски савез	Општина Тела за РР ОЦД Медији		Спортски савез Општина Покрајина
	4.3.2. подстицати спортске клубове да воде рачуна о афирмисању спортискиња кроз изједначавање услова за мушки и женски спорт, промовисање спортискиња, циљано улагање у спортске резултате девојака и сл.	Број девојчица и девојака које се баве врхунским спортом	Унапређене шансе девојчица и жена да се баве спортом	Спортски савез Спортски клубови	Медији ОЦД Општина		Спортски савез

5. Унапредити капацитете локалне самоуправе да уводи родну перспективу у своје политике и програме

Појединачни циљ	Активности	Индикатори	Очекивани резултати	Носиоци активности	Остали актери	Рок	Извори финансирања
5.1. Подизање капацитета	5.1.1. континуирана едукација запослених	Број запослених који је прошао обуку	Повећани капацитети	Општина Савет за РР	Буџетски корисници	2024 2025	Општина Покрајина

запослених за увођење родне перспективеу рад ЈСЛ	на тему увођења родне перспективе, посебно увођења родноодговорног буџетирања	Број програма који имају дефинисане родно одговорне циљеве Број и врстаобука које су реализоване	општине и буџетских корисника да се баве темом РР				СКГО Донаторска средства
	5.1.2. увођење родне перспективе у све стратегије које општина креира и спроводи	Број стратегија са уведеном родном перспективом	Родна перспектива је део свих политика општине	Општина Начелник општинске управе Лице за РР	Надлежни за спровођење других стретегиија Општинско веће		Општина
5.2. Оснаживање и промовисање механизма за родну равноправност у општини	5.2.1. Унапређени капацитети за рад одбора за родну ранвопраност и лица за родну равноправности	број састанака извештаји о раду иницијативе које су покренуте	Механизми за родну равноправности интегрисани су у општинску структуру	Општина Механизми за РР	ОЦД Медији		Општина Донаотрска средства
5.3. Унапређивање родне равноправности кроз сарадњу са локалним ОЦД	5.3.1. креирање механизма континуиране сарадње са ОЦД кроз редовне састанке, учешће ОЦД у раду Савета и других тела општине и сл.	Број заједничких састанака Интерним актима уређена могућност присуства ОЦД раду Савета и другим телима релевантим за имплементацију ЛАПа	грађанке и грађани учествују у ативностима везаним за унапређење родне равноправности	Локална самоуправа ОЦД	Медији Донатори		Општина Донаторска средства